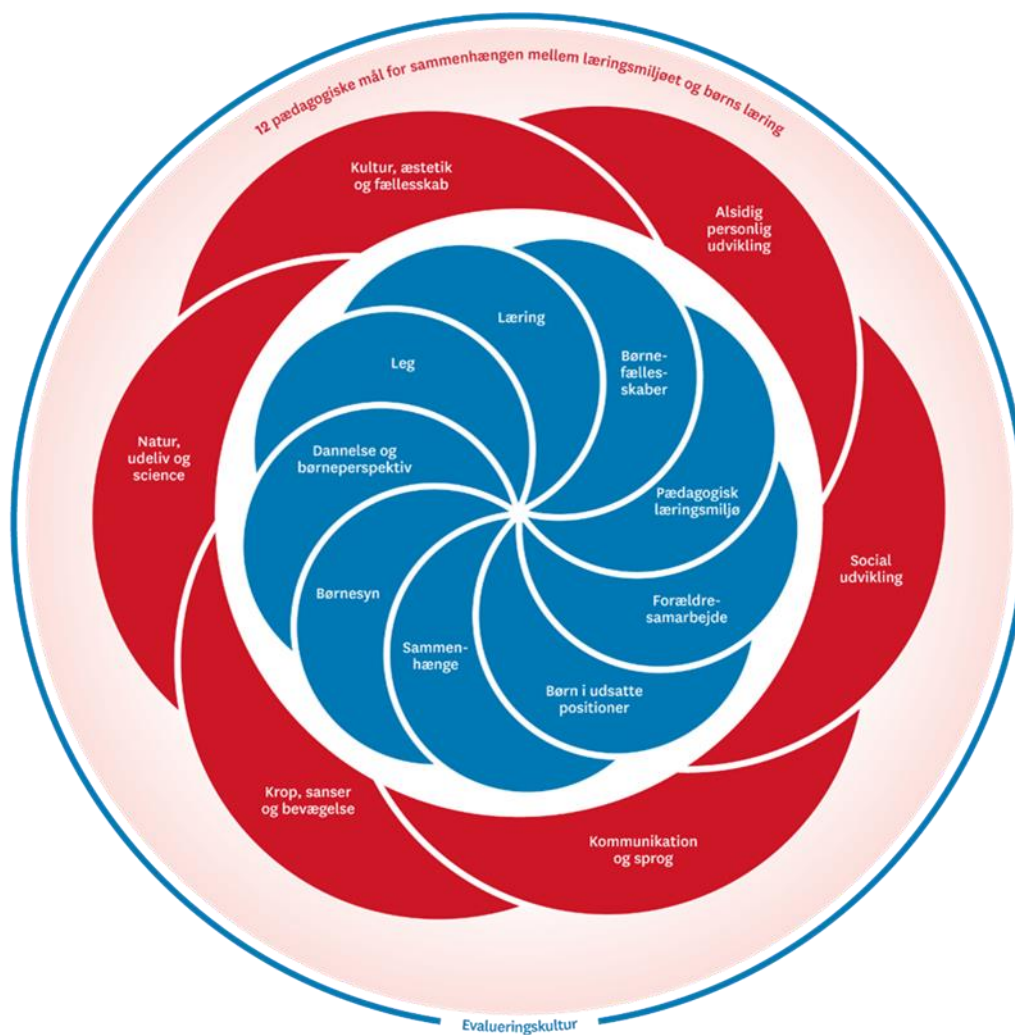

Pædagogisk læreplan for Benediktegården 2020

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Hvem er vi?

Benediktegården blev etableret i 1954 i tre etager, som en selvejette institution, der blev drevet af ” Børnegårdene ved Industrikvarteret i Valby.

I husets stueetage bor børnehaven, fordelt på tre stuer.

Vuggestuen er fordelt på to etager med tre grupper på 1.sal og en gruppe oppe på 2.sal.

Alle etager er forbundet via en stor trappe, samt en elevator.

Begge afdelinger har udgang til hver sin dejlige legeplads, med terræn og træer, tilpasset aldersgruppernes behov for udfoldelsesmuligheder.

Børne -og forældregruppen (og personalegruppen) i Benediktegården afspejler, på mange måder, det lokalområde vi er placeret i.

Mangfoldigheden her er stor, mange forskellige etniske og kulturelle baggrunde og varierende socioøkonomiske forhold gør sig gældende. Det er vigtigt for os at fastholde et resourcesyn i vores pædagogiske hverdag. Vi har et grundlæggende positivt menneskesyn og en tilgang, hvor respekt for forskellighed (forskellighed er en ressource), ligeværdighed i mødet med andre og nysgerrighed på det vi ikke forstår, er det bærende fundament i vores arbejde.

I prinsessegårdene, vores klynge, samarbejder vi overordnet omkring udvikling og inspiration af vores fælles kunstprofil.

Vi arbejder med fælles års temaer for vores kunst og kreativitet. Vi besøger Statens Museum for Kunst og anvender dette i vores praksis.

Individuelt, i Benediktegården, udfoldes dette i hverdagen med børnene, gennem forskellige kreative udtryksformer.

Vores kreativitet understøtter også vores arbejde med børnenes sprog. Hos os har vi særligt fokus på børnenes sproglige udvikling og tidlig sprogindsats.

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag."

"Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark."

"De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv."

"Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud."

"Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre."

Institutionen

Vi er inspireret af børnesynet fra Reggio Emilia. Det vil sige, at vi ser børn som værdifulde og født med en naturlig kreativitet og nysgerrighed. Når børn indgår i tætte anerkendende relationer, som er baseret på tryghed, tillid, gensidigt ligeværd og positiv kommunikation, understøttes barnets naturlige kreativitet og nysgerrighed. Kvaliteten af relationen mellem barn og voksne er derfor afgørende for barnets leg, læring, dannelse og mulighed for at indgå i børnefællesskaber.

Det er den voksne, som bærer ansvaret for den positive relation mellem barn og voksen, og for at støtte barnets udvikling af sociale kompetencer (udvikling af den sociale radar¹). Det gør vi ved at benytte mindsettet fra Social Tænkning, til at tydeliggøre de ellers usynlige sociale dynamikker, ved at bruge ord, det nonverbale sprog og visualisering (tanke/tale boble) sammen med børnene.

Udviklingen af selvregulering er et bærende element for den sociale kompetence. Vi understøtter derfor barnet, i at kunne sige til og fra på en hensigtsmæssig måde, samt på sigt opleve, at kunne mestre konfliktløsning på egen hånd². Det gør vi ved at være bevidst omkring børnenes forskellige styrker.

Vi har i et par år samarbejdet med konsulent Hanne Riisager

omkring brugen af styrkekort. Styrkekortene er et samtale- og dialogredskab, specielt udviklet til at skabe positiv kommunikation, skabe bedre forståelse for sig selv og hinanden. Herudover giver de indsigt i, hvordan styrkerne hjælper os til at løse opgaver og udfordringer, samt hvordan styrker påvirker adfærd og kommunikation, og hvordan de spejler sig i vores personlighed³.

Vi tænker børnefællesskabet som det inkluderende fællesskab og bruger derfor børnenes styrker til at understøtte kammeraternes læringsproces. Grupperne består derfor af børn, der mestrer en bestemt kompetence og børn, der er ved at lære.

Eksempel: Vi sidder og læser en bog om at være gode venner. I historien er der en, der ikke har nogen at lege med. Signe siger: "Det er ligesom mig. Jeg har heller ingen at lege med" Fie kigger på Signe og siger: "Jeg vil da gerne lege med dig". Pædagogen skynder sig at finde en tankeboblen frem og holder den hen til Signe. Pædagogen: "Du tænker at der ikke er nogen der vil lege med dig". Og tager så taleboblen frem. "Når du siger det, kan Fie forstå hvad du tænker. Hun kan jo ikke se ind i dit hoved". Pædagogen tager nu taleboblen hen til Fie: "Vil du ikke lige sige det igen, det om at lege?" Fie fortæller at hun gerne vil lege med Signe, og pigerne smiler til hinanden.

¹ <https://vidensportal.dk/handicap/born-med-autisme/social-taenkning>

² KIDS materialet s. 33

³ <https://www.ressourcedetektiven.dk/hvad-tilbyder-ressourcedetektiven/ressourcedetektivens-styrkekort/>

Derfor er der altid flere børn om de praktiske opgaver, fx har vi dagens hjælpere, der står for borddækningen.

Ved at dele børnene op i grupper, med skiftende størrelser hen over dagen, skabes en balance mellem individ og fællesskabet.

Legen spiller en stor rolle for det enkelte barns læring og udvikling. Vi skaber derfor rammen for gode legemuligheder, hvor børnene kan lege uforstyrret i aktiviteter med både et højt og et lavt lydniveau og med forskellig grader af mere eller mindre voksen styring. Vi er bevidste om rummets betydning, at rummets funktioner skal være lette at aflæse så børnene ved, hvilken adfærd der forventes, og hvad der er muligt at gøre.

Eksempel: Der er læseuger i børnehaven, og til samling fortæller børnene hvilken bog de er i gang med, og hvad de har lavet i deres gruppe. Fie fortæller: "Vi hører om Sallys far der lyver. Det betyder at man siger noget der ikke er rigtig". I dag skal vi lave "lyve-fjernsyn".

Eksempel: En gruppe børn er i gang med at tegne og lime tegninger af deres familie. På gulvet ligger et stort papir som børnene arbejder på. Ind af døren kommer en gruppe børn og voksne fra en af vores søstergårde. De er kommet på uanmeldt besøg, for at se hvad vi laver. Der er 10 børn og 2 voksne, som står stille og ser på vi arbejder. Gruppen der tegner og limer, fortsætter uforstyrret deres forehavende, i fuld fordybelse. Efter ca. 10 min, siger vores gæster farvel, og lister stille ud af døren.

Det pædagogiske læringsmiljø forgår over hele dagen i en vekselvirkning mellem børneinitieret leg, voksenplanlagte aktiviteter og gentagelser/rutiner. Barnet får derfor mulighed for at deltage i en mangfoldighed af børnefællesskaber på tværs af alder, køn og kultur.

Personalet

Vi arbejder ud fra et resourcesyn, hvor vi er nysgerrige på barnets intentioner og styrker. Derfor benytter vi UGL strategien ved at holde udkig, give tid, lytte og stille nysgerrige spørgsmål, frem for at give svar. Gennem dialog, eller ved at se på tegn hos det helt lille barn, inddrager vi børnenes perspektiver, initiativer, ønsker, fantasi og idéer i

Eksempel: I dukkekrogen er nogen børn ved at lave aftensmad. Snakken går om hvad de fik til aftensmad i går. Alfie siger ikke rigtig noget, og pædagogen spørger om hun kan huske hvad hun fik at spise i går? Der går lang tid inden Alfie svarer. Pædagogen tier, og venter på hendes svar, mens hun ser interesseret på Alfie. "Pølse" siger Alfie. Pædagogen gentager: "Du fik pølse! Det var da lækkert.

Hvad fik du til pølsen?" Nu begynder Alfie at fortælle om pølser og spaghetti og lillesøster der leger med maden, og samtalen er i gang.

en demokratisk proces, hvor børnene oplever at få medindflydelse. Det er den voksne der har ansvaret for at være den opsøgende i relationen og for at følge barnets spor. Det gør vi ved at se på børnenes intentioner og sætte ord på deres handlinger. Det skaber et godt afsæt og grundlag for, at børnene udvikler selvværd og tør øve sig, erfaringer de tager med i andre situationer.

Vi har en legende tilgang til det pædagogiske læringsmiljø og er opmærksomme på, at legen på flere måder har stor værdi for børnenes motoriske, sproglige, kognitive og sociale udvikling. Legen er derfor også inkorporeret i de pædagogiske rutiner.

Gennem legen får barnet kropslige erfaringer og udvikler abstrakt tænkning, sprog, selvregulering, planlægning og problemløsning.

For at støtte barnets deltagelsesmuligheder i børnefællesskabet, er vi aktivt deltagende i legen/aktiviteterne, er bevidste om hvordan vi

positionerer os i forhold til børnene, og på at gribe børnenes udspil. Det vil sige at vi bevæger os i forskellige positioner:

- At vi går foran og viser legen/aktiviteten
- At vi står ved siden af legen/aktiviteten og støtter op om legen/aktiviteten
- At vi står bagved som en hjælpende hånd efter behov.

Eksempel: Det er frokosttid i børnehaven og børnene hjælper til med forberedelserne. Madvognene skal hentes ude i køkkenet. På vejen hen til stuen leger vi futtog og synger samtidig "futte-futte-fut, nu kører toget"

Eksempel: I salen har vi lavet en forhindringsbane. En mindre gruppe børn skiftes til at gå gennem den. Josef er lidt betænkelig og vil ikke prøve. Han ser på mens de andre børn prøver banen og går balancegang på en bænk. Pædagogen taler med Josef og fortæller ham at det er okay at kigge på. Hvis han får lyst til at prøve, kan pædagogen holde ham i hånden imens. Efter lidt tid vil Josef gerne prøve og går over bænken med pædagogen i hånden. Efter et par gange prøver han selv og gennemføre, derefter er der stor jubel og high-fives i luften.

Børnene

Hvert barn er unikt og rummer forskellige styrker. Barnet skal derfor opleve at tilhøre et positivt fællesskab, hvor der er plads til forskellighed og individualitet, og hvor de oplever sig set, hørt, forstået og taget alvorligt. Vi har derfor øje for børnenes

interesser i den overordnede planlægning og justerer løbende planlægningen ud fra børnenes input samt involverer børnene i de daglige rutiner. Når børnene føler sig anerkendt og dermed forstået i deres følelser, handlinger og intentioner tør de udforske verden.

Eksempel: En af stuerne i børnehaven øver sig i at gå på tur, holde hinanden i hånden og blive på rækken. Iris fortæller at hun i weekenden var med familien ude og se på kæmpe trolde i skoven. Det lyder spændende, så turens formål bliver at vi skal finde trolde spor og måske finde en rigtig trolde.

Eksempel: En gruppe børn er en tur i teater. Da lyset dæmpes i salen, bliver en dreng utryg og lidt urolig. Drengen der sidder ved siden af ham, lægger en beskyttende arm om hans ryg, og sammen ser de teaterstykket. Pædagogen siger: "Blev du lidt bange da det blev mørkt?" Finn nikker. "Det kunne Bo godt se, hjælp det da han holdt om dig?" Finn nikker - de to drenge smiler til hinanden. "Hvor er I gode kammerater, det bliver jeg glad for at se" siger pædagogen.

voksne. Barnet har derfor brug for at møde alsidige oplevelser og erfaringer, både fra natur, nærmiljø, kultur og samfund. I ugeplanerne indgår hvert barn derfor i en bred vifte af aktiviteter, der forgår både inde og ude samt væk fra institutionen. Fx. er der ugentlige grupper, der er til rytmik eller yoga i salen, der er dagens hjælpere, der er grupper på legepladsen, på tur til vores hus i Harreskoven eller til Statens Museum for Kunst osv. I de forskellige kontekster oplever barnet egne og andres styrker som kernen i det inkluderende fællesskab.

Børn lærer ved at udforske med krop og sanser, ved at undre sig og stille spørgsmål, samt i sociale interaktioner med andre børn og

Institutionen

I Benediktegården foregår læringsmiljøet over hele dagen i alle former for kontakt, leg, aktiviteter- ude som inde, kropsligt, socialt, emotionelt og kognitivt. Vi har fokus på at skabe en forudsigelig daglig rytme, der skaber kontinuitet i børnenes hverdag. Når dagen er organiseret, skaber vi mulighed for spontanitet, da det pædagogiske personale har overblik over dagen og kan tage højde for både barnets individuelle, samt fællesskabets udvikling.

For at være i de nære relationer fordeler vi os over hele dagen i mindre grupper hvilket skaber plads til ro og fordybelse. Derfor arbejder vi løbende med læringsrummene, så legezoner er tydelige og er med til at understøtte børnenes mulighed for, at indgå i sociale relationer. Det gør vi ved, at legetøjet er præsenteret så det umiddelbart er klart for børnene til at gå i gang med en leg, og ved at variationen af legetøjet kan understøtte barnets fantasi og legens udvikling.

Eksempel: Ifølge ugeplanen skal en gruppe børn på tur med en voksen. På stuen har vi ryddet op, og her har vi opdaget at vi mangler opbevaringskasser til legetøjet. Vi bliver enige om at vi går på tur til Bauhaus, for at købe kasser til stuen.

I køkkenet findes de samme elementer som barnet kender fra køkkenet derhjemme: forklæde, viskestykke, gryder, tallerkener, mad osv. Der kan derfor hele tiden indføre nye elementer til at understøtte rollelegen.

Personalet

Vi planlægger og rammesætter vores arbejde gennem ugeplaner, hvor vi har mulighed for at forfølge børnenes interesser (børnenes spor) og skaber herigennem læring. Ugeplanerne laves ud fra den viden vi opnår gennem TOPI og de handleplaner vi laver på børnene.

Eksempel: Vi spiser eftermiddagsmad i børnehaven og en voksen sidder ved bordet og spiser med børnene. Når børnene er færdige, bytter de plads med dem der mangler at spise. Imens leges der på gulvet med biler, hvor en anden voksen er deltagende i legen. En tredje voksen er i gang med at hjælpe børn på toilettet. Der er en aktiv summen, men også ro til fordybelse.

Ugeplanerne tager altså afsæt i den viden vi opnår gennem vores tætte relation med børnene, hvor vi lader børnene vise os vejen via deres leg og i de daglige dialoger. På den måde kan vi skabe tilpas udfordringer for det enkelte barn, så de kan føle sig værdifulde, kompetente og selvstændige.

Vi er opmærksomme på vores positionering og benytter aktivt denne til at understøtte legezonerne. Det gælder både i forhold til hvordan vi fordeler os når vi er i samme rum og i mindre grupper over hele dagen.

Eksempel: Aksel går lidt alene rundt på legepladsen. Omsorgspersonen tager Aksel i hånde, og går hen til en gruppe børn, der er ved at bygge et hus i brædder. Aksel vil gerne være med, hvis pædagogen deltager. Kort tid efter, skal pædagogen skiftes ud med en kollega. Omsorgspersonen siger: "Vi er i gang med at bygge et hus her. Vil du hjælpe?" Kollegaen overtager rollen, og Aksel leger videre.

Vores fokus på hvordan vi positioner os i legezonerne, har vi trukket med ud på legepladsen, hvor vi organiserer os i mindre grupper hvori de voksne indtager forskellige positioner, og dermed forskellige roller. Vi har aktivitets ansvar-

lig, der fordeler sig i legezoner på legepladsen. For at de aktivitets ansvarlige kan forblive fordybet i de nære relationer, har vi en omsorgsperson. Denne bevæger sig rundt på legepladsen og tager hånd om konflikter, trøster og understøtter børn der skal hjælpes ind eller ud af en leg eller aktivitet. Omsorgspersonen har det overordnede overblik over legepladsen, og kan derfor hele tiden følge op og understøtte, hvor der er behov for hjælp. Når rollen som aktivitets- eller omsorgsperson byttes ud til en anden, sker der en overlevering mellem de voksne med relevant information. Dvs. vi altid vender tilbage og følger op på om barnet stadig er i legen, om konflikten stadig er løst osv.

Børnene

Måden vi organiserer vores læringsmiljø på, gør at børnene oplever en forudsigelig dagsrytme, hvor de let har adgang til en voksen der er klar til at understøtte deres læring og nysgerrighed gennem hele dagen.

Eksempel: Efter frokost går vi på legepladsen. Børnene fordeler sig af sig selv i de forskellige legezoner på legepladsen, fx i sandkassen, på boldbanen og på klatrestativet.

Eksempel: Efter samlingen gennemgår vi dagen ved hjælp fra tavlen med ikoner af de forskellige aktiviteter, vi fortæller børnene hvad de skal lave i dag og med hvem, både børn og voksne. Herefter går børnene ud i mindre grupper og laver det de skal. Fx går en lille gruppe i garderoben og tager tøj på, en gruppe går i salen til yoga og en gruppe går i gang med at finde maling, pensler osv. til kreativ aktivitet på stuen.

Vi ser hvordan det giver børnene tryghed til at udforske og være nysgerrige på sig selv og andre. Børnene kan blive i en leg/aktivitet, uden at blive forstyrret, da de automatisk fordeler sig i mindre grupper også i den børneinitierede leg. Ved at opdele vores "grupperum/stuer" i forskellige legezoner, oplever vi, at selvom der er mange børn i gruppen,

skaber det ro og mulighed for fordybelse i legen.

Vi er hele tiden opmærksomme på at holde legezonerne tilgængelige og klare til leg. Dette gør vi ved at legezoner er indbydende og at børnene har adgang til det legetøj der kan bruges i de forskellige legezoner.

Institution

Forældresamarbejdet i Benediktegården tager afsæt i det samskabende samarbejde da vi ser forældrene som en vigtig ressource i det pædagogiske læringsmiljø. Børnenes læringsmiljø stopper ikke når de forlader institutionen, men forgår i en kobling af de to arenaer.

Eksempel: Vi tilbyder alle forældre et hjemmebesøg inden deres barn starter i vuggestuen. Dermed får forældre en mulighed for at møde personalet, høre om institutionen og stille spørgsmål mens de er trygge på deres egen hjemmebane.

Derfor indgår vi i et tæt og ligeværdigt samarbejde med forældrene om det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Samarbejdet bygger på tillid og det er derfor vigtigt, at begge parter har en gensidig forståelse og respekt for hinandens viden både over for det der fungerer og det der udfordrer. Gennem forældrene får vi et unikt billede af hjemmets læringsmiljø og vi kan inddrage forældrenes viden i den pædagogiske praksis. Vi er derfor i daglig dialog med forældrene i hente/bringe situationerne samt via Aula.

Foruden den daglige dialog med forældrene om barnet og gruppens aktiviteter, inviterer vi til forældremøder, hvor personalet fortæller, hvad der arbejdes med i institutionen. Vi har et tæt samarbejde med forældrerådet hvor igennem forældrene har mulighed for at påvirke beslutninger som præger deres børns hverdag.

Eksempel: "Det har været interessant at få lov til at deltage i det pædagogiske tilsyn og få indsigt i hvad der foregår indenfor murene og hvordan det vurderes af den pædagogiske konsulent. Der er så mange overvejelser og detaljer omkring børnenes hverdag som man som forældre normalt ikke skænker en tanke. Det var samtidig rart at få mulighed for at bidrage med ens synspunkter som forældre og at de ville tage mine overvejelser med videre i deres arbejde. For eksempel foreslog jeg at forældre gerne måtte tages mere i hånden i overgangen mellem vuggestue og børnehave, hvor børnene jo allerede er godt klædt på grundet de gode overgange for børnene. Det blev taget alvorligt at forældre også skal være trygge ved overgangen og ved 'det ukendte' og det betyder meget at de anerkender at det pædagogiske arbejde også skal inkludere os forældre og at der er sammenhæng mellem forældrenes tryghed og det gode børneliv i institutionen". (Mor til barn i børnehaven)

Forældrene har en vigtig rolle i at fremme det gode børnefællesskab og dermed børnegruppens trivsel. Det understøttes ved, at vi inviterer forældrene til forskellige traditionsbundne arrangementer, hvor de får mulighed for at opnå kendskab til hinanden og opbygge indbyrdes relationer.

Eksempel: Vi holder sommerfest i BG, hvor der er fernisering med de ting børnene har arbejdet med i løbet af det sidste 1/2 år. Børnene glæder sig til at vise deres ting frem og fortælle om dem. Vi synger en sang til "Velkommen", og hver familie har medbragt en ret til det fælles buffet-bord. I dagene op til, taler børnene om hvad de vil tage med.

Personalet

Personalet er opsøgende over for alle forældre i aflevering og hente situationerne. Disse situationer indeholder en unik overdragelse af viden om barnets perspektiv, der er med til at understøtte barnet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Eksempel: Olfert bliver hentet af sin mor. Han har ikke lyst til at gå med hjem, da han er i gang med en leg. Pædagogen fortæller at Olfert og flere af børnene har leget "krokodille-opdrætter" i flere timer. Hun spørger om de måske har talt om krokodiller derhjemme?

"Næh", siger mor. "Olfert har set en udsendelse om krokodiller i går." Pædagogen fortæller, at det åbenbart har gjort indtryk, for Olfert er meget kreativ og fordybet i legen. Sammen går de hen og spørger Olfert om han vil med hjem og se på krokodiller.

Ud over den daglige kommunikation har vi fastlagte forældresamtaler, hvor vi inviterer forældrene til en dybere dialog. Ved forældre samtalerne trækker personalet eksempler ud fra den Trivselsvurdering (TOPI), og dermed handleplan, som personalet udfylder og laver 2 gange om året på hvert barn.

"I arbejdet med den tidlige og forebyggende indsats er TOPI et systematisk og tidseffektivt værktøj til opsporing af udsatte børn allerede fra den første undren. TOPI bygger både på fagpersonalets individuelle og fælles vurderinger og strukturerer den fælles dialog om børnenes trivsel".⁴

Vi benytter også styrkekortene til at give forældrene et indblik i vores praksis. Det gør vi ved, at personalet beskriver, hvad de ser som barnets 3-5 hovedstyrker. Hvert kort sammenholdes med en praksis fortælling.

På den måde får forældrene en opmærksomhed på hvordan vi benytter barnets styrker til at tilrettelægge praksis og dermed til at understøtte barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Eksempel: Et barn skal starte i vuggestuen og forældrene fortæller at barnet ikke må få kød, det acceptere vi og aftaler at tage endnu en snak om det, hvis nu barnet sidder og sukker efter at smage den mad de andre børn får at spise. På den måde tilgodeser vi både forældrenes og barnets behov.

⁴ <https://hjernenhertet-dk.ramboll.com/dagtilbud/topi>

Med afsæt i styrkekortene har vi en fælles dialog, hvor vi spørger om forældrene kan genkende ovenstående, hvis ja hvordan kommer det til udtryk hjemme, hvis nej hvad ser de i stedet.

Vi møder forældrene med nysgerrighed både i deres forventninger til institutionen og i deres blik på barnet. Vi er samtidig tydelige i vores forventninger til forældrene og vores mulighed for at imødekomme individuelle behov fra familierne inden for rammen af institutionen.

Børnene

Et godt partnerskab mellem personalet og forældrene giver barnet de bedste betingelser for en tryk og forudsigelig hverdag. Børn opfanger hurtigt sindstilstande og stemninger fra omgivelserne og kan derfor reagere negativt hvis de voksne ikke er trygge i afleveringssituationen. Gennem et tillidsfuldt samarbejde mellem de voksne, profiterer barnet af personalets faglige viden, samt forældrenes unikke viden om netop dette barn. Barnet vil derfor i begge arenaer møde voksne, der er bedst muligt klædt på, til at understøtte dets perspektiv, trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Eksempel: En mor har svært ved at gå fra sit barn i vuggestuen. Hun bliver ved med at sige farvel og komme tilbage for at kramme igen. Barnet bliver ked af det og holder mere og mere fast i mor. Barnet oplever en usikker mor, og bliver i tvivl om det er okay at skulle afleveres til pædagogen. Efter afleveringen er barnet ked af det i et stykke tid og kalder på sin mor. Efter en snak med mor omkring dette, hvor det bliver forklaret at et enkelt farvel og et enkelt kys og kram giver barnet en mere rolig og tryk aflevering. Mor afprøver dette og oplever et barn, der glad vinker til hende og går i gang med at lege med de andre børn. Barnet oplever en glad og tryk mor, der udstråler at det hele er okay og dermed kan barnet tryk gå i gang med sin dag i vuggestuen.

Børn i udsatte positioner

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Institution

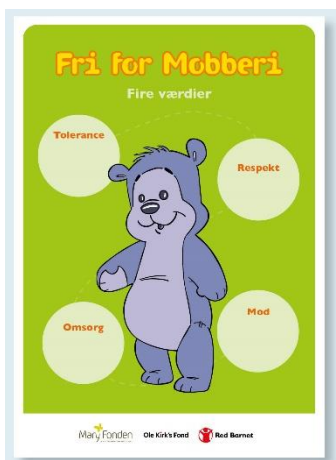
Benediktegården har tidligere været en del af Københavns kommunes projekt "Tidlig indsats". Det har givet os et særligt fokus på at skabe chancelighed for alle børn, i alle aspekter af den pædagogiske praksis.

For at understøtte alle børns deltagelsesmuligheder i fælleskabet, fokuser vi på at synliggøre de usynlige sociale mekanismer, der er på spil, når vi er sammen. Det gør vi ved at benytte mindsettet fra Social Tænkning, og herved hjælpe børnene til, at agere og kommunikere socialt- at få øje på sig selv og de andre i gruppen.

"Langt det meste kommunikation mellem to mennesker består ikke af de konkrete ord, der bliver sagt. Kropssprog, tonefald, kropsholdning, berøring/ikke-berøring, rammerne omkring kommunikationen og så videre sender alt sammen signaler, som de fleste af os har lært at tolke intuitivt – helt uden at tænke over det".⁵

Mindsettet fra social tænkning har vi sammenkoblet med materialet fra Fri for mobberi og dets værdigrundlag **"Tolerance, Respekt, Omsorg og Mod"**.⁶

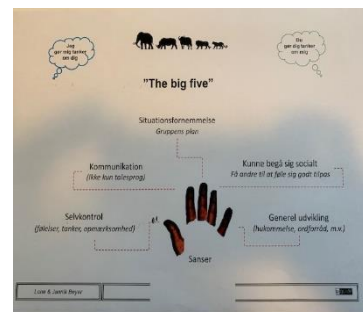

Vi ser ikke børn som udsatte, men tager afsæt i barnets ressourcer og er nysgerrige på barnets intentioner og styrker. Gennem denne nysgerrighed, differentierer vi praksis, så alle børn sikres lige, deltagelsesmuligheder i børnefællesskaber. Det gør vi ved at:

- Arbejde struktureret med ugeplaner, der tager højde for gruppen og det enkelte barns behov. Alle børn får derfor ikke nødvendigvis det samme, men får det de hver især har brug for i forhold til deres trivsel, udvikling, læring og dannelse.
- Arbejde med tydelige legezoner, hvor legetøjet er præsenteret så det er klar til leg.

- Arbejde med de voksnes positionering hvor de voksne er let tilgængelige til, at støtte barnet eller gruppen, der hvor der er behov for det.

- Ved at de voksne i relationen med barnet hele tiden italesætter egne og barnets intentioner og følelser, og guider barnet til en accepteret handling i stedet for den handling der måske er uhensigtsmæssig.

Eksempel: Ole søger indenfor på gangen og bliver mødt af en voksen, der spørger hvad han laver. Ole kan ikke rigtig svare, men vil bare gerne være indenfor. Den voksne kender Ole og lader ham blive indenfor, mens den voksne laver sin opgave færdig. Bagefter går de sammen ud på legepladsen.

⁵ <https://forlaget-pressto.dk/shop/cms-social-thinking.html>

⁶ <https://www.friformobberi.dk/>

Personale

Vi modtager børn med vidt forskellig baggrund og med ligeledes vidt forskellige forudsætninger. Men fælles for alle børn er, at de hver især indeholder styrker og ressourcer. Ved at tage afsæt i børnenes individuelle- samt gruppens samlede styrker og ressourcer, tilrettelægger vi et differentieret læringsmiljø, hvor alle kan være en del af fællesskabet.

Visualisering er et vigtigt redskab for os i forhold til chancelighed. At alle kan se hvad der forventes, giver en tryghed og en mulighed for at kunne agere selvstændigt. Fx. kan det være overvældende for nogen børn at finde ud af hvilken slags tøj, der skal tages på i garderoben, hvad bordet skal dækkes med, eller hvem han/hun skal være sammen med i formiddagsaktiviteten. Det kan være, at barnet gør noget helt andet end det det fik besked på, eller at utrygheden kommer til udtryk ved, at barnet bliver sur eller ked af det. Vi udformer derfor hele tiden ny visualisering, der hvor vi oplever børn, der har brug for en ekstra guide til at navigerer.

Det gælder også, når det handler om at navigere i forhold til sociale fællesskaber.

Personalet italesætter hele tiden barnets intentioner og følelser, men vi bruger også visualisering i både vuggestuen og børnehaven i form af bl.a. billeder med følelser fra Fri for mobberi til, at tale om og efterligne "hvordan ser jeg ud, når jeg har en bestemt følelse?", "hvad kan give mig den følelse?" og "hvordan kan jeg ex. hjælpe en ven, der er ked af det?".

Derudover bruger vi også begrebet "Gruppens Plan" samt tale- og tankebobler fra social tænkning til, at hjælpe med at sætte ord på egne og andres tanker og handlinger.

Eksempel: Børnene plejer at hjælpe med at fejle legepladsen. Alle koste, undtagen én, er gået i stykker. Vi beslutter at gå i Bauhaus, for at købe nogle nye. Inden vi går, husker vi hinanden på, at det er gruppens plan at købe koste. I Bauhaus er der et par drenge, der bliver interesserede i græsslåmaskinerne. Vi kigger lidt på dem og husker så hinanden på hvad gruppens plan var. Så vi fortsætter og finder kostene.

Personalet er hele tiden opmærksom på hvilke børn, der placeres sammen i de planlagte aktiviteter og rutiner. Så gruppen består af børn, der mester en opgave og kan agere som rollemodeller, for de børn, der er ved at lære og som personalet retter et større fokus imod. Størrelsen på grupperne varierer derfor efter hvilket behov for støtte der er i gruppen.

Eksempel: I vuggestuen skal børnene skiftes og gøre klar til middagslur. Den praktiske voksne, der skifter bleer, tager Josef, Ole og Mette med ud på badeværelset. Josef og Ole er 2 år og 8 måneder og er gode til at tage deres tøj af og på. Mette er lige blevet 2 år og skal for første gang sove indenfor på en madras. Hun skal derfor tage sit eget tøj af. På badeværelset observerer hun Josef og Ole, der tager deres tøj af, mens hun selv kæmper med den ene strømpe. Pædagogen sørger Josef, som er første færdig om han vil hjælpe Mette. Josef hjælper Mette med at hive strømpen af og fortsætter til den anden strømpe. Men hjælp fra Josef og guidning og hjælp fra pædagogen, får Mette taget sit tøj af.

Vi er bevidste om, at vores egen viden ikke altid er nok, og derfor modtager vi i samarbejde med forældrene, råd og vejledning fra ressourceteamet der består af psykologer, støttepædagoger, socialrådgivere, tale-høre lærer og sundhedsplejersker, så vi giver den bedste støtte til hvert barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Eksempel: Børnehaven havde en pige, der stimulerede sig selv hele tiden og bad derfor ressourceteamet om hjælp til hvordan de skulle håndtere hende, når hun gjorde det. Der kom en sundhedsplejerske fra ressourceteamet ud og holdt et oplæg om børns seksualitet og børnehaven blev klædt på i forhold til hvordan de skulle forholde sig til pigens behov for stimuli.

Børnene

Når vi møder børnene med nysgerrighed, ser på deres intentioner og deres styrker, vil børnene opleve sig set, hørt og anerkendt dvs. værdifulde som de er. Børnene oplever et læringsmiljø, hvor de får tilpasse udfordringer, og dermed daglige succes, som en del af et fællesskab. Det vi ser, er robuste børn, der både selv er en del af, men også inviterer andre ind i et fællesskab.

Eksempel: I garderoben er Mette ved at tage sko på. Det driller lidt og Axel prøver at hive i skoen. Mette bliver vred og græder og siger at Axel driller. Axel bliver ked af det og græder og råber ad Mette. Pædagogen siger til Axel: "Jeg så godt at du ville hjælpe Mette, det var sødt af dig. Vil du lige have et kram?". Mens de krammer siger pædagogen til Mette: "Jeg kunne se, at det var svært at få sko på. Axel ville hjælpe dig, men du ville gerne selv prøve". Mette nikker og børnene ser på hinanden og smiler.

Sammenhæng til fritidshjemmet og børnehaveklassen

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Institutionen:

Det er vigtigt for os at skabe en god og tryk overgang for vores familier fra børnehaven, til fritidshjemmet og videre til skolen. Kernen i denne overgang er at videregive vores og forældrenes viden om barnet, så fritidshjemmet og skolen har de rette informationer til, at tage bedst muligt imod barnet og familien. Det gør vi ved, at inden overgangen til fritidshjemmet og skolen, udfylder forældrene og pædagogerne hver deres overleverings skema på barnet. Når skemaet er udfyldt, inviteres forældrene til et møde, hvor de sammen med pædagogerne har en dialog om besvarelsene.

Benediktegården er en del af "Stærkt samarbejde", som er et samarbejde bestående af ledelsen i Benediktegården, de nærliggende børnehaver og fritidshjemmet v. Ellebjerg Skole.

Stærkt samarbejde har til formål at skabe den bedste forudsætning for, at børnene får den bedste fritidshjem og skolestart. Hermed er formålet, at børnehaverne sikrer en god videns overdragelse på alle børn.

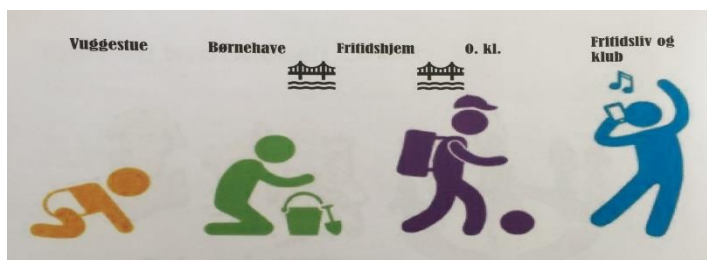
I vores stærke samarbejde, har vi et øget fokus på overgangen fra børnehave til fritidshjem og skole. Stærkt samarbejde er under udvikling i samarbejde med områdets pædagogisk konsulent, dette for at skabe en ensretning og chancelighed for alle områdets børn. Der arbejdes endvidere på, at alle børn, har besøgt fritidshjemmet inden opstart, for at skabe et genkendeligt og tydeligt skift for de kommende skolestartere.

Inden overgangen til fritidshjemmet, inddrager fritidshjemmet børnehavens viden om børnene, til den kommende sammensætning af børnegrupper.

Der arbejdes på at pædagoger fra fritidshjemmet, kan besøge børnehaverne inden fritidshjemsstart, for at få et større kendskab til børnene, og viden om pædagogiske virkemidler for det enkelte barn.

Inden overgangen til skolen, inviterer Ellebjerg Skole til et overleveringsmøde, hvor ledelse og pædagoger fra afgiver institutionen, mundtligt overleverer børnene, med udgangspunkt i videns overdragelsen, som er gennemgået med forældrene.

Hvis der allerede er indsatser i gang i børnehaven i form af netværksmøder eller iværksat andre særlige tiltag, så inddrages skolen i november/december måned forud for skolestart.

Skolens tiltag for at styrke sammenhængen mellem børnehave og skole:

Børnehaveklasse-lederne har udarbejdet en pjece med en beskrivelse af, hvad det kræver af et barn at starte i skole.

Skolen inviterer alle børnehaver 4-6-årige til børneløb som afholdes på skolen, forældrene henter deres barn på skolen.

Der afvikles forskellige temauger, hvor skole, børnehaver, fritidshjem, kulturhuset Karensminde og biblioteket deltager.

Ved behov inviteres forældrerepræsentanter fra "brug folkeskolen" til møde i børnehaven.

I Benediktegården har vi valgt at samle de kommende skolestarter i en gruppe, som efter sommerferien er sammen hver tirsdag og onsdag. Gruppen er på ca. 20 børn og 4 voksne.

Sammen øver vi de krav der stilles til skoleparathed gennem selvhjulpenhed, nysgerrighed og lysten til at lære og være en del af fællesskabet. Det gør vi via lege, hvor vi øver at modtage og agerer ud fra en kollektiv besked, at kende de sociale spilleregler (social tænkning) og at hjælpe hinanden.

Personalet

Når vi arbejder med førskolebørnene, deler vi dem op 2 grupper, hvor vi om tirsdagen laver aktiviteter hjemme i institutionen, og om onsdagen tager afsted til vores hus i Hareskoven. Grupperne skiftes til at komme i skoven.

Vi starter med at undersøge hvilke forventninger børnene har til det, at starte i skole, og tager udgangspunkt i:

- Hvad har man i sin skoletaske?
- Får man lektier for? Hvad er lektier?
- Mon jeg får nye kammerater?

Ud fra det der fylder hos børnene, laver vi forskellige aktiviteter.

Vi arbejder ud fra social tænkning, med fokus på:

- At tænke med øjnene
- Kroppen i gruppen
- Lyt med hele kroppen

Eksempel: Der bliver leget tampen brænder. Vi bruger øjnene, og føler med kroppen hvor den "brænder". Vi øver os i at følge vores makkers øjne, hvor opmærksomheden er henne, ved forskellige gættelege. Vi leger med at "forstyrre" gruppen, ved at sidde med ryggen til (fra bogen "kroppen i gruppen"), at se andre steder hen, når en fortæller. Vi snakker om hvordan det føles?

I oktober er vi med til "Bag for en sag", hvor det er store gruppen der står for, at arrangere og formidler til de andre stuer, hvad de skal arbejde med.

Vi finder sange, bager kager, laver skilte, sætter borde op, laver opslag osv.

De store børn på hver stue fortæller til samling, sine kammerater hvad og hvorfor vi laver

“Bag for en sag”. Det kommer der interessante samtaler om, hvordan vi selv har det, hvordan andre har det - og hvad vi kan gøre for at hjælpe? Tanke bobler og hjerter bruges her.

Til jul går store gruppen Lucia-optog, og her øver vi os i at bevæge os som en gruppe. Holde afstand, og i samme tempo osv. Vi taler om hvorfor vi går Lucia, og hvem hun var. Det afføder spændende samtaler om hvad det vil sige at være fattig, gøre gode gerninger osv. I tråd med social tænkning, har vi 2 luciabrude, som så udgør en gruppe.

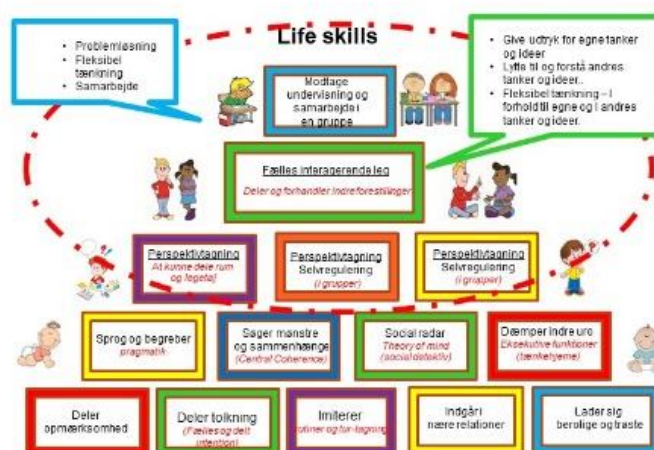
Når børnene slutter i Benediktegården, holder vi en afslutningsfest, hvor hver familie medbringer en ret til det fælles bord. Vi får sagt ordentligt farvel til hinanden, og held og lykke fremover.

Børnene

At starte på fritidshjem og i skole er for alle børn, en stor ting. Vi har derfor fokus på at gøre overgangen så let og tryk som mulig. Gennem vores samarbejde med forældre, fritidshjemmet og skolen får børnene mulighed for at indgå i et læringsmiljø der ligger i forlængelse af børnehaven, og dermed er genkendeligt for børnene.

Igennem stærkt samarbejde (samarbejdet mellem børnehaven, fritidshjem og skole) indtages besøg på fritidshjem og skole inden opstart. Besøgene skaber en sammenhæng og tryk for børnene og forældrene, når børnene visuelt har et billede af de nye rammer, så overgangen opleves genkendelig og tryk.

Børnene vil derfor opleve, at de selvstændigt kan udføre og håndtere de nye krav og forventninger de mødes med via de kompetencer de har opøvet i børnehaven. Børnene oplever derfor en følelse af at mestre, hvilket giver selvværd, selvtillid og mod på at prøve nye ting, og opsøge ny relationer.

Inddragelse af lokalsamfundet

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

I Benediktegården inddrager vi børnene i lokalområdets muligheder gennem ugentlige ture, enten på gåben, i klapvogn eller med vores el-ladcykler. Turen kan gå til biblioteket hvor vi deltager i forskellige arrangementer, leger med deres legeinstallationer og går på opdagelse i alle bøgerne. Vi låner selv bøger med hjem fra biblioteket til dialogisk læsning og sammensætter i samarbejde med bibliotekarerne temakasser til, at understøtte vores kreative årstema og vores læseuger der forløber 6 uger om året.

På turene besøger vi de mange forskellige legepladser der er i lokalområdet, de små villaveje, vores 2 søstergårde (Anne-Mariegården og Margrethegården), samt parker og naturområder i nærheden.

Vi benytter os af den lokale kirke til jul, hvor vi deltager i julegudstjenesten.

I vores baghave ligger Valbyparken og stranden, der benyttes til legeområde, motoriske lege og til pædagogiske aktiviteter, der understøtter vores forskellige aktiviteter og årstema.

Vi besøger Kulturhuset Karensminde, hvor vi hilser på de forskellige dyr de har, fx kaniner og heste. Ud over besøgene, deltager gården i de arrangementer Karensminde afholder et par gange om året.

Vi har Søndermarken og Zoologisk Have i nærheden og dem besøger vi også en gang imellem. Vores nabo, Bauhaus, bliver flittigt brugt som en udflugtsmål, da børnene hjælper til med at indkøbe forskellige ting vi mangler.

Personalet

Vi benytter nærområdet til at skabe nye muligheder for læringsmiljøer, hvor vi indsamler materialer, undersøger, bearbejder, erfarer og stiller nysgerrige spørgsmål. Vi har dermed mulighed for at få endnu flere vinkler på de temaer vi arbejder med og opnå ny viden til kompetenceudvikling.

Eksempel: En pædagog tager en lille gruppe børn med i Valbyparken. Her skal de læse "De 3 bukkebruse", de finder et stille sted på græsset, nær den lille sø og læser bogen. Bagefter finder vi forskellige broer, hvor de kan lege at de tramper som de 3 bukkebruse og den farlige trolde, der kommer efter dem.

Eksempel: Vi har talt meget om trolde og flere af børnene har med familien fundet de store træ-trolde, som kommunen har sat op som kunstværker forskellige steder. Men nogen har ikke set dem og vi tager derfor på tur med ladcyklerne til Tippen, for at finde en trolde der. Jublen er stor, for nu havde hele gruppen set en stor trolde!

Ved at vi breder læringsmiljøet ud fra institutionen skabes også endnu bedre mulighed for at fordybe os i mindre grupper end inden for institutionens

kvadratmeter. Samtidig giver forskellige læringsmiljøer os også mulighed for at observere børnene i flere sammenhænge og se hvor deres forskellige styrker kommer til udtryk. Dvs. det giver os endnu bedre forståelse for at tilrettelægge et læringsmiljø der understøtter barnet og gruppens trivsel, udvikling, læring og dannelse.

Børnene

På tur i nærmiljøet går vi forbi de steder, hvor de forskellige børn bor. Børnene får herigennem et indblik i hinandens liv og samtidig udvides deres viden om dem selv og det område de bor i, som de er en del af. Barnet oplever sig derved både som et individ samt som en del af et fællesskab der er forankret i nærmiljøet.

Eksempel: På vores ture i lokalområdet, hænder det at vi kommer forbi nogen af børnenes hjem. På en af vores ture var vi fx så heldige at Mettes mor var hjemme og hun vinkede til os fra altanen. På vej hjem på samme tur, mødte vi Josefs mormor, der var ud og lufte sin hund.

Vi besøger både nye og kendte steder, hvor børnene får mulighed for at lege, lære og bevæge sig. Børnene får herigennem også viden om forskellige måder at begå sig på. Fx. må vi løbe rigtig stærkt i Valbyparken, mens vi bevæger os roligt på biblioteket. Vi besøger også steder børnene kommer med deres forældre og bedsteforældre. Hermed skabes en genkendelighed, der understøtter sammenhængen mellem hjem og institution.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Institution

I Benediktegården er vi optaget af hvilken indvirkning vores fysiske rum har på børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse. Det betyder, at

legetøj og rekvisitter skal være tilgængeligt for børnene, og at der er en systematik i, hvor legetøjet er. Læringsmiljøerne skal være tydelig kodet, så det kan ses, hvor og med hvad der kan leges. Stuerne indrettes efter den aktuelle børnegruppe, så legezoneerne er derfor løbende i forandring, hvor der indføres nye elementer, ud fra personalets iagttagelser af børnene eller ud fra børnenes egne ønsker.

Eksempel: Der var en drengegruppe, som viste stor interesse i forskellige køretøjer.

Pædagerne sørgede derfor for at sætte en bilbane klar om morgenen, sådan at drengene straks kunne gå i gang med deres leg når de kom.

Til Benediktegården er der 2 store naturlige legepladser, én til vuggestuen og én til børnehaven. Legepladserne er udformet ud fra barnets udviklingsniveau fra vuggestue til børnehave. På legepladserne er der bl.a. klatrestativer, sandkasser, veje til cykler, store træer og om sommeren en sværm af sommerfugle pga. af vores mange store sommerfuglebuske.

Eksempel: Børnene slæbte sand og sandting hen til bordene for at lege. Det resulterede i sand over hele legepladsen. Vi fik derfor bygget et lille legehus med dertilhørende sandkasse. Nu bruger børnene legehuset til at lave sandmad osv. i stedet for de borde, som vi selv spiser ved.

Vi har også 2 høns (Pip og Gokke), der om dagen går frit omkring på legepladsen. Legepladsen er som inde rummet inddelt i tydelige legezoner, der understøtter børnenes fantasi og leg. På legepladsen sker der også løbende forandringer og der indkøbes nye ting der matcher børnegruppens behov.

Vi er medlem af det danske Reggio Emilia netværk og vi tilslutter os tanken om, at børn er

Eksempel: Til Halloween brugte vi tomme toiletruller og lavede dem om til flagermus. Vi malede dem sorte, satte øjne og hugtænder på og lavede skabeloner af børnenes hænder, der kunne sættes på som vinger.

født skabende og kreative både som individ og i fællesskabet.⁷ Vi arbejder hver år med et tema inden for kunst og kreativitet, fx. *Renæssancen*, *Kroppen i kunsten*, *Kunsten i Natur*, *Udeliv og Science*. Temaet dokumenteres med billeder og via børnenes produkter, der udstilles løbende både indenfor og ude på legepladsen. Som en del af tanken i Reggio Emilia inddrager vi Remida (genbrugstanken) og indsamler materialer der senere får nyt liv.

"Intelligens er ikke noget, du har, men noget du gør. ...det er en væsentlig forudsætning for menneskers læreprocesser, at der gennem anvendelsen af mange forskellige materialer, sprog, erfaringer og oplevelser skabes forbindelse mellem hånd, hoved og hjerte"⁸

For at videreudvikle vores viden om kunst og kreativitet samarbejder vi med forskellige kunstnere, fx. et forløb med en moderne danser. Vi samarbejder særligt med Statens Museum for Kunst (SMK), hvor vi har en aftale med lederen af deres værksted, og tager en gang om ugen på besøg på museet.

⁷ <https://reggioemilia.dk/>

⁸ <https://www.hedensted.dk/media/875916/Projektbeskrivelse-ReMida.pdf>

Psykisk børnemiljø:

I Benediktegården arbejder vi med det psykiske børnemiljø ud fra den anerkendende styrkebaserede tilgang. Vi kombinerer Fri for mobberi, Social Tænkning, Styrkekort og De 3 zoner (rød, gul og grøn zone)⁹. De 3 Zoner illustrerer hvor vi følelsesmæssigt befinder os, Grøn = Komfort zonen, Gul = lærings- og udviklingszonen og rød = fare- og panikzonen.

Ved at kombinere de forskellige redskaber og mindset giver vi børnene visuelle redskaber til, at skabe et sprog for følelser og tanker. Børnene kan derfor give udtryk for egne meninger og behov, samt få en forståelse for andres. Vi oplever, at vi reducerer konflikter, skaber trivsel og glæde, samt at vi støtter børnene til et en større grad af selvværd.

Værdierne følger børnene gennem hele deres tid i vores hus, fra vuggestuen hvor grundstenene bliver lagt, til børnehaven hvor værdierne bliver til en del af barnets egne kompetencer.

Eksempel: Under Covid-19 var legepladsen delt op i zoner ved hjælp af nogle festivalhegn. Disse hegn skulle flyttes og børnene hjalp hinanden med at bære dem. Under flytningen udbryder en dreng: "Se, vi samarbejder!".

Personale

For at skabe omgivelser med plads til fordybelse ved både høj arousal og lav arousal, prioriterer vi at dele børnene op i grupper af forskellig størrelse over hele dagen. Grupperne understøttes af vores tydelige legezoner. Derved skabes også mulighed for, at det enkelte barn, børnegruppen og det pædagogiske personale kan være nærværende i fællesskabet med hinanden. Gennem dialog, og ved at se på tegn hos det helt lille barn, inddrager vi børnenes perspektiver, initiativer, ønsker og fantasi, så børnene oplever at få medindflydelse. Det er den voksne der har ansvaret for at være den opsøgende i relationen og for at følge barnets spor. Gennem de nære relationer opnår vi et kendskab til at støtte børnene når de bevæger sig imellem de tre zoner (grøn, gul og rød zone).

Eksempel: Vi har illustrationen af de 3 zoner hængende i børnehøjde. Anne og Sarah står og kigger på den. Sarah peger på den røde zone og siger: "Det var mig, da Elias tog min cykel ude på legepladsen". Anne: "Av, der er ild og man brænder tæerne, der vil du ikke være". "Nej" siger Sarah og smiler, de 2 piger taler videre om hvordan der er i grøn zone.

For at kunne understøtte børnenes udvikling bedst muligt, er vi opmærksomme på løbende at løfte personalets faglige viden, gennem deltagelse på forskellige fagkurser, enten i eller uden for institutionen. Det gælder også i forhold til, at arbejde med æstetiske læreprocesser. Fx. har alt personalet deltaget i et minikursus på SMK og vi gør jævnligt brug af kompetenceudviklingskurserne fra Åben Dagtilbud.

⁹ <https://www.ressourcedetektiven.dk/hvad-tilbyder-ressourcedetektiven/ressourcedetektivens-styrkekort/>

Børnene

Stuerne er indrettet med tydelige legezoner, der inviterer børnene til leg. Legezoneerne giver børnene mulighed for at fordele sig på stuen, hvilket er med til at skabe ro til fordybelse og fastholdelse af legen.

”Vi bliver ekstra opmærksomme på resultatet af vores legezoner, når nye forældre der bliver vist rundt, har svært ved at tro på der er 114 børn i institutionen, fordi aktiviteterne forgår helt uforstyrret.” – (pædagogisk leder)

Det meste legetøj er tilgængeligt, så børnene selv kan igangsætte lege via deres fantasi og kreativitet. Denne tilgængelighed giver børnene en følelse af selvstændighed og medansvar. Vi inddrager derfor også børnene i oprydningen, så vi er fælles om at passe på vores ting og gøre legezoneen indbydende for de næste børn.

Børnenes kreativitet er et styrende element ude som inde. Dette kommer til udtryk, når vi sammen undersøger forskellige emner, og vores kunstneriske afsæt er med til at udfordre deres nysgerrighed og fantasi. Ved at børnene bliver præsenteret for mange forskellige materialer, områder, indtryk osv. vokser deres verden af kreative muligheder. Vi oplever børnene indtager, afprøver og gør den verden de møder til deres egen. Ex. har vi plakater fra Fri for mobberi, Styrkekortene og De tre zoner hængene rundt omkring i institutionen.

Børnene stiller sig foran billederne og efterligner udtryk og positioner på plakaterne. Plakaterne giver også afsæt for dialog både med og mellem børnene og deres forældre. Ved at børnene efterligner, leger og sætter ord på egne og andres følelser skaber det en forståelse for deres egen og hinandens følelser. Dette oplever vi børnene bruge i forskellige situationer, hvor begreber eller kropssproget bliver brugt i samspillet.

Eksempel: Anne, Olga og Peter er i gang med en fangleg. De løber hen til klatrestativet og Olga og Peter kravler op. Anne står og kigger op på dem, tydeligt frustreret. Pædagogen spørger Anne om hun gerne vil op til de andre. Det vil hun gerne, men hun tør ikke. Pædagogen spørger om hun skal hjælpe, og sammen går de i gang med at kravle op. Pædagogen støtter, vejleder og opmuntre. Anne er igen med i legen, glad for at hun turde kravle op.

Institution

I Benediktegården understøtter vi barnets alsidige personlige udvikling ved at sikre trygge rammer for barnet. Det gør vi ved, at barnet hver dag oplever at møde en genkendelig struktur og ved at fordele os i mindre grupper over hele dagen med nærværende voksne.

Eksempel: Til samling taler vi om hvad gruppens plan er i dag. Der er en gruppe, der skal afsted på tur til en legeplads i nærheden. Vi øver os i at gå tur, holde række, lytte til kollektive beskeder. Anker vil gerne spille bold. Vi aftaler med Anker at vi tager bolden med på tur, så vi kan spille bold når vi kommer hen til legepladsen.

Strukturen rammesættes via den hvide tavle, der danner et overblik over de voksnes placering i hverdagens rutiner og aktiviteter, dvs. de voksne hele tiden ved hvad de skal og derfor har ro til at være nærværende i relationen med børnene og sikre en tryk tilknytning barn-voksen imellem, samt understøtte barnets deltagelsesmuligheder i børnefællesskabet.

Strukturen udpensles yderligere via ugeplanerne der beskriver de daglige aktiviteter, som er udarbejdet med afsæt i de forskellige børns zone for nærmeste udvikling. Dvs. at individuelle styrker og hensyn indarbejdes i fællesskab, så fællesskabet er med til at gøre den enkelte stærkere. Vi understøtter børnene i at få øje på hinandens - og egne potentialer og følelser ved at italesætte og visualisere de usynlige sociale spilleregler med afsæt i *Social tænkning*¹⁰. Vi benytter talebobler, tankebobler, hjertet og materialet fra *Fri For Mobberi* til at arbejde med børnenes følelsesregulering og udviklingen af empati, samt andre piktogrammer, der understøtter de daglige rutiner ved at guide børnene.

Gennem de visuelle og sproglige redskaber understøttes børnene til, at udvikle et sprog hvormed de kan give udtryk for egne tanker og følelser, både via ord og kropssprog. Samtidig får børnene en bevidsthed om hvordan vi hver især rummer forskellige tanker og følelser, der alle er lige vigtige, når vi sammen skal lave gruppens plan. Dvs. Det enkelte barn vil ikke få alle sine ideer igennem, men vil alligevel kunne genkende sig selv i den fælles plan, og derved opleve medejerskab og se sig selv som havende en betydning for fællesskabet.

Eksempel: Efter frokosten skal borddækkerne vaske borde af og feje gulvet. Børnene er nødt til at feje i samme retning, hvis gulvet skal blive rent. Vi tegner med kridt en skralde-cirkel på gulvet, som alle fejer deres skidt og snavs ind i. Søren siger glad: "Se, jeg fejer også ind i skralde-cirklen!" og modtager et anerkendende smil fra Per.

¹⁰ <https://vidensportal.dk/handicap/born-med-autisme/social-taenkning>

Personale

Børn øver sig i at deltage i fællesskabet ved at balancere mellem iagttagende og mere initiativtagende positioner i de forskellige aktiviteter og relationer, de indgår i¹¹. For at tage skridtet fra iagttager til initiativtager har barnet brug for et læringsmiljø, hvor det får tilpas udfordringer, får medejerskab og får oplevelsen af at lykkes. Vores fokus er derfor i den nære relation at være nysgerrige på hele barnet, og dets intentioner og herudfra støtte og guide barnet i samspil, leg og relations dannelse.

Det der kendetegner den nære relation er, at personalet:

- har øjenkontakt og bruger ansigtsmimik til at afspejle barnet.
- spejler, opmuntrer og anerkender barnet.
- er i fysisk kontakt med barnet (holder i hånd, barnet sidder på skødet eller får et kram)
- sidder på gulvet i øjenhøjde med barnet, med et åbent kropssprog og mimik
- er i dialog med barnet f.eks. med ord, pludren og lyde, og har fokus på turtagningen
- bruger lav og lys stemmeføring til at kommunikerer med
- er forudsigelig og sætter ord på egne og barnets intentioner og handlinger
- er tydelige i forventninger til barnet
- er sammen om noget fælles
- rummer barnets følelser både de triste, de glade og de svære
- er opmærksom på barnets verbale og nonverbale initiativer og reagerer på dem
- har fokus på hvor og hvordan barnet har brug for støtte i dets udvikling af nye kompetencer.

Ved at vi møder barnet gennem nære relationer oplever vi børnene fordyber sig, eksperimenterer og udfordrer egne kompetencer.

Eksempel: Rasmus på 11 måneder, der endnu ikke har et talesprog, rækker sin kop frem mod kanden med vand. Den voksne opfanger bevægelsen og sætter ord på "du vil gerne bede om noget vand?", tager fat i kanden og hælder vand op. Rasmus smiler og drikker vandet.

Børnene

Vi har både fokus på barnet som individ og på fællesskabet. Dvs. hvor er det enkelte barn i forhold til sin egen udvikling og hele grup-

pens udvikling. Hvor vil det være relevant at udfordre barnet og hele gruppen, og hvor skal barnet og gruppen understøttes. Når børnene indgår i forskellige børnefællesskaber, giver det mulighed for, at de kan få øje på, blive inspireret af og lære af hinanden. Vi har derfor også fokus på at understøtte børnene i deres spirende eller eksisterende venskaber. Vi oplever at børnene inviterer hinanden med i lege og hjælper hinanden både til at aflæse de sociale spilleregler (hvad er gruppens plan) men også på andre områder.

Eksempel: Da en gruppe børn er på vej hen til døren, for at skulle afsted på tur går Mona helt i stå. Albin går hen til Mona, tager hende i hånden og siger: "Kom, tur!" De to børn går smilende hånd i hånd hen til døren.

¹¹ <https://emu.dk/sites/default/files/2019-04/Alsidge%20personlig%20udvikling.pdf>

Børnene skal opleve at deres mening er vigtig og at de har indflydelse på deres egen hverdag. Ved at inddrage børnenes perspektiv, understøttes deres positive selvopfattelse og selvværd. Det gør vi både gennem dialog og ved nysgerrigt at observere børnenes interesser. Vi oplever de opbygger gåpåmod til at afprøve nye ting og rejse sig igen når noget går galt.

Eksempel: En gruppe børn leger med biler. I legen bliver der lidt uro, da børnene mangler busser. Pædagogen hjælper dem ved at foreslå at de kan bygge en bus af Lego, og det går an, så legen kan fortsætte. Pædagogen henter legetøjskataloget og siger til børnene at de vidst hellere må hjælpe med at finde nogle busser de kan købe til stuen, så de ikke mangler næste gang de skal lege.

Social udvikling

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Institution

I Benediktegården modtager vi børn, der kommer med mange forskellige forudsætninger, det er derfor vores vigtigste opgave at understøtte børnenes chancelighed. Det gør vi ved at tage afsæt i den anerkendende styrkebaserede tilgang, hvor børnene mødes med positive forventninger og realistiske krav af nærværende voksne.

De voksne kan være nærværende, da vi fordeler os i mindre grupper over hele dagen både i planlagte aktiviteter i og uden for institutionen, de daglige rutiner og i rammen for den frie leg, fx på legepladsen i middagsstunden, hvor de voksne placerer sig i legezone, så der hele tiden er en

Eksempel: I middagsstunden er alle børn på legepladsen. En gruppe er i gang med sækkevæddeløb, nogen tegner og andre leger i sandkassen. Per går rundt og ser lidt på de forskellige aktiviteter, men deltager ikke. Pædagogen ser Per og spørger om han har lyst til at være med, men han vil bare gerne kigge på. De kigger sammen og pludselig fanger en snegl Pers interesse. Pædagogen og Per begynder at samle blade til sneglen og et par andre børn bliver interesserede. De vil gerne hjælpe og Per er nu en del af et fællesskab om at lave et godt sted til sneglen.

voksen tæt til rådighed til at understøtte legen. De voksne er samtidig fordelt i forskellige roller (aktivitets/omsorgs person), så nogen fordyber sig i legen, mens andre bevæger sig rundt og har det større overblik. På denne måde undgår vi, at nogen børn bevæger sig enten uden for eller i periferien af fællesskabet uden en voksen til at guide sig tilbage.

Når vi fordeler os i mindre grupper, danner vi samtidig mulighed for, at børnene kan fordybe sig uden at forstyrrer hinanden, og at børnene mødes i deres interesser. Dvs. der både er plads til den fysiske leg med store bevægelser og høje lyde eller til at sidde med et puslespil og tone lidt ud. De voksne understøtter børnene i at accepterer hinandens valg, ved at sætte ord på hvad det er vi laver i denne her zone (gruppens plan) og ved at legezonerne er tydeligt indrettet, så børnene kan se de forskellige muligheder. Derved bliver børnene opmærksom på at justerer deres arousal i forhold til fællesskabet, når personalet synliggør de, for nogen, usynlige sociale spilleregler (Social tænkning).

Eksempel: En gruppe børn sidder i læsehjørnet på en stor madras og hører historie. Ved siden af begynder Eva og Per at hoppe og råbe højt. Deres leg er kommet på afveje. Pædagogen stopper med at læse, men bliver siddende i aktiviteten på madrassen. Eva og Pers adfærd bliver kommenteret af en anden pædagog på stuen. Hun siger: "Jeg kan se, at i har det sjovt med at hoppe. Kan i ikke lige hoppe herhen?" (hun viser tilbage til den legezone de kom fra) "De kan næsten ikke høre historien, når i råber sådan. Kan i hoppe uden at råbe?" Eva og Per hopper hen i legezone og dæmper sig lidt, aktiviteten i læsehjørnet fortsætter

Vi er opmærksomme på, at relationen børnene imellem strækker sig uden for institutionen og forældrene har en vigtig rolle. Vi inddrager derfor forældrene i vores fokus punkter fx. har vi haft forældremøder om fri for mobberi og social tænkning, og vi skriver dagligt dagbøger, hvor forældrene får små historier fra hverdagen. Det giver forældrene mulighed for at forstå hvordan vi arbejder og trække vores erfaringer med hjem, så børnene oplever en rød tråd. Samtidig er vi opsøgende og spørger ind til hvad børnene fortæller derhjemme, og forældrenes oplevelser og erfaringer, da vi kan bruge dem til at justerer vores praksis.

Eksempel: Ved afleveringen om morgenen, fortæller Sigrids mor, at oldefar døde i går. Familien er påvirket af det og dermed også Sigrid. Senere på dagen siger Sigrid: "Når nogen dør, så kommer de op i himlen". Pædagogen griber øjeblikket, til at give Sigrid lidt ekstra omsorg og til at få snakket om dødsfaldet og døden generelt.

Personale

Det er personalets ansvar at skabe et inkluderende fællesskab. Det gør vi ved at være opsøgende i relationen, samt have en bevidsthed omkring hvordan vi positionerer os både fysisk og mentalt, i forhold til om der er behov for vi går foran, ved siden af eller bag ved børnene. Det betyder personalet er aktivt deltagende i lege og aktiviteter. Gennem observationer af børnene ændrer vi legezoner og indkøber legetøj, der understøtter børnenes interesser og vi giver plads i vores planlægning til, at børnene oplever at have medbestemmelse over deres hverdag. Vi understøtter de børn, der har brug for hjælp til at komme ind i fællesskabet, ved at igangsætte en leg omkring det, der fremhæver deres styrker og derigennem tiltrækker andre børn.

Eksempel: Ole har brug for hjælp til at komme ind i fællesskabet. På legepladsen, leger en masse børn at cyklerne er taxaer. Ole kigger på børnene, der leger, men kan ikke finde ud af at komme ind i legen. Pædagogen ser Ole og spørger om de ikke skal lave en benzinstation, hvor de andre børn kan få benzin på. Det vil Ole gerne og han gør det klar sammen med pædagogen. Ole er nu benzinopfylder og de andre børn kommer forbi for at få benzin på. Ole har sammen med pædagogen en vigtig rolle i legen og efter lidt tid er Ole alene om at styre benzinen. Han giver stolt benzin til de andre, tager imod betaling og siger "Kør bare". Han smiler og virker glad.

Vi fastholder et nysgerrigt blik i forhold til egen praksis og er i løbende dialog personalet imellem og med forældrene, i forhold til at justerer praksis ud fra det enkelte barns behov.

Vi inddrager vores pædagogiske udviklingskoordinator eller eksterne samarbejdspartnere (ressourceteamet), hvis vi oplever et behov for et blik på praksis udefra. Vi er opmærksomme på, at børnenes adfærd fortæller os noget om de rammer vi sætter op, og at rammerne skal justeres, indtil børnene får oplevelsen af at mestre hverdagen. Det gør vi, ved at observere børnene og lytte til det de fortæller.

Eksempel: De voksne på den ene stue, er i tvivl om hvordan de skal tackle et barn, der ofte er i konflikt med de andre børn og voksne. Stuen hidkalder klyngens pædagogiske udviklings koordinator (p.u.k.), for at få et nyt blik på barnet. Hun deltager i stuens hverdag én formiddag og én eftermiddag om ugen. Allerede efter et par uger, kan p.u.k. fortælle om nogle tiltag hun har afprøvet, som virker godt på barnet. Derefter kan stuen arbejde videre med det og barnet udvikler sig i en positiv retning.

Børnene

Alle børn har behov for støtte på hver deres måde, og har derfor brug for voksne, der har øje for netop dem. Når vi tilpasser praksis efter barnets behov, oplever det en tryk hverdag det kan mestre og barnet tør afprøve og eksperimentere i legen og derigennem tilegne sig nye færdigheder. Denne tryghed er især vigtig, i forhold til at indgå i sociale fællesskaber, der for nogen børn kan virke overvældende. Gennem vores struktur skabes mulighed for at indgå i små børnefællesskaber, hvor barnet kan spejle sig i andre børn sammen med en nærværende voksen, der er klar til at guide. Samtidig kan den voksne ved at inddrage barnets ideer i lege og aktiviteter hjælpe barnet til at føle sig som en betydningsfuld og værdifuld del af fællesskabet.

Eksempel: En lille gruppe børn er i garderoben. Vi skal have tøj på og på legepladsen. Oda, en af de mindre børn, bøvler med en støvle og bliver lidt frustreret og ked af det. Inga, som er en af de store, fortæller og viser Oda hvordan hun skal åbne støvlen og træde til, så foden kommer ned. Det lykkede og begge piger går smilende på legepladsen.

Institutionen

Kommunikation og sprog er centrale kompetencer for alle mennesker, da det er grundlaget for at danne relationer, indgå i fællesskaber og vedligeholde venskaber. Samtidig er det kompetencer, der løbende forfines mens vi indgår i relationer med andre.

Vi har fokus på at skabe et pædagogisk læringsmiljø, der understøtter barnets sproglige udvikling både i de daglige rutiner, i den spontane leg og i særlige tilrettelagte aktiviteter.

Vi er opmærksomme på, at talesproget ikke kun danner rammen for vores sproglige opmærksomhed og understøtter det talte ord via visuelle billeder og objekter.

Gennem vores daglige planlægning (ugeplaner) og struktur understøtter vi barnets sproglige udvikling, ved at dele børnegruppen ud i forskellige aktiviteter sammen med en voksen. I den nære relation i de mindre fællesskaber, kan den voksne understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at sprogliggøre og kommunikerer tanker, behov og ideer.

Det gør vi bl.a. via:

- Højtlesning, både som en spontan aktivitet i læsekrogen og på legepladsen eller i længere varende pædagogisk tilrettelagte forløb, hvor den samme bog læses gentagende gange. Højtlesning benyttes især med de største børn der får meget ud af at opleve hele det fortællende forløb uden afbrydelser, så den litterære oplevelse af bogen kommer i centrum.
- Dialogisk læsning (samtale læsning) benyttes med alle børnegrupperne. Her er samtalen om bogen det bærende element. Børnene inddrages aktivt i læsningen, ved at personalet stiller spørgsmål, børnene fortæller deres version af historien, der inddrages rekvisitter fra fortællingen, laver rollespil ud fra fortællingen osv. Med de helt små læsere, der ikke har eller har et begrænset talesprog, sætter den voksne ord på samtalen ud fra barnets signaler. Emnet fra bogen tager ofte afsæt i observationer personalet har gjort i børnegruppen.

Eksempel: Bogen om De tre bukkebruse er blevet taget med over i Valbyparken, efter at have læst historien, hvor der er blevet snakket om at trampe på broen, den onde trolde og den lykkelige slutning. Leger børnene historien på en af broerne over søen i Valbyparken. Bagefter finde de flere broer, som de kan trampe på.

- Vi eksperimenterer med at arbejde med legemanuskripter og bordteater, hvor den voksne rammesætter legen/historien og lader legen udvikle sig ved at følge børnenes spor.

- To gange om året afholder vi læseuger for hele institutionen, som løber over 3 uger af gangen. Læseugerne tilrettelægges af sprogvejlederen og de sprogansvarlige som udvælger bøger ud fra forskellige sproglige niveauer i samarbejde med biblioteket. Til hver bog udvælges fokus ord eller emner, som gruppen arbejder med at folde ud og få en forståelse af gennem forskellige aktiviteter.

Eksempel: I vuggestuen var der en lille gruppe, der læste "Kai er væk", hvor Kai gemmer sig for sin mor. Der blev snakket om bogen, hvor er Kai, mor der bliver ked af det og at de krammer til sidst. Bagefter blev der leget gemmeleg.

- Vi siger rim og remser til fx. samling og til rytmik. Ordene i rim og remser italesættes tydeligt og giver børnene en kropslig fornemmelse for sproget.

Eksempel: Maden er øst op og vi er klar til at spise. Inden det sker, synger vi lige en remse (med fagter): "Ormen den lange, krøb som en slange, under et gærde, tog sig en pære, delte den i to – og værsgo".

- Sange og sanglege har stor betydning i vores hverdag, og der går ikke en dag, hvor vi ikke synger. På alle stuer har vi sangbøger og sangkufferter, der indeholder objekter der illustrerer de forskellige sange. Børnene kan derfor vælge en sang, også inden de har tilegnet sig ord for denne.

Vi ved at børns tidlige sproglige udvikling er kropsligt forbundet, sanglege med fagter er derfor med til, at styrke børns oplevelse af, at bevægelse og sprog kobles sammen. Sangen er også med til at understøtte barnet i, at kunne give udtryk for stemninger og følelser.

Eksempel: Der bliver holdt samling på stuen, det er mandag efter efterårsferien og mange børn vil gerne fortælle hvad de har lavet med mor og far. Her bruger pædagogen taleboblen, til at børnene på skift kan fortælle om deres ferie.

Eksempel: Når vi synger "Hjulene på bussen" viser vi både babyer, der græder, sure frøken Madsen, der rynker brynene med løftet pegefinger og børnene, der vil have is, mens de smiler og banker i bordet.

- Vi benytter tanke- og talebobler fra social tænkning¹² til visuelt at understøtte barnets blik for, både at være i en tale- og en lytteposition.

¹² <https://vidensportal.dk/handicap/born-med-autisme/social-taenkning>

I de faste aktiviteter og gruppesammensætningerne bygger på personalets faglige observationer. Allerede mens barnet går i vuggestue starter vi med at arbejde barnets sproglige udvikling via TOPI¹³ og handleplaner.

TOPI og handleplaner følger barnet fra vuggestuen og resten af dets tid i institutionen. Det giver derfor et nuanceret billede af barnets sproglig udvikling over tid og understøtter den faglige overlevering fra vuggestue til børnehave. I Benediktegården har vi valgt at alle børn bliver sprogscreenet når de fylder 3, 4 og 5 år. Det gør vi for at sikre os at vi hele tiden justerer praksis så alle børn får den nødvendige støtte.

I forbindelse med at barnet fylder år, inviterer vi barnets forældre ind til en trivselssamtale, hvor barnets sproglige udvikling, herunder sprogscreening indgår, og hvordan vi i fællesskab, bedst understøtter barnets sproglige udvikling. Samarbejdet med forældrene er en vigtig ressource i det pædagogiske læringsmiljø.

For at personalet hele tiden er klædt bedst muligt på til at løfte opgaven, deltager hele personalegruppen løbende på sprogkurser, og hver stue har en sprogansvarlig, der indgår i et sprogetværk med de andre sprogansvarlige i klyngen, samt en talepædagog fra forvaltningen. Benediktegården har også en sprogvejleder, der har en særlig viden om børns sprog og sprogtilegnelse. Sprogvejlederen planlægger og deltager i alle sprog møder både i vuggestuen, børnehaven og fællesmøder for klyngen.

Hvis vi oplever en bekymring omkring et barns sprog eller har brug for yderligere sparring, indgår vi i et tæt samarbejde med talepædagogen, der er en del af vores ressource-team fra forvaltningen.

Personalet

Personalet agerer som sproglige rollemodeller for dialog og samtaler, det gør vi ved at være opsøgende i relationen, og understøtte legen, ved at være aktivt deltagende. Vi er opmærksomme på at møde børnene med respekt og omsorg i dagligdagens dialoger. Det gør vi, ved at have fokus på sprogstrategier og egen rolle i relationen. Dvs. vi er optaget af hvordan vi positioner os, ikke kun fysisk, men også sprogligt ved at tage afsæt i UGL-strategien (hold udkig, giv tid og lyt), vi følger børnenes interesser, og stiller åbne og undrende spørgsmål.

Vi bruger sproget aktivt ved hele tiden at sætte ord på egne, barnets og de andre børns handlinger, følelser og intentioner også inden barnet har udviklet et talesprog. Hele tiden er vi opmærksomme på at understøtte sproget via kropssprog og mimik.

Eksempel: Josef slår Mia i hovedet med en skovl. Mia begynder at græde, mens hun tager hånden op og siger: "Stop!". Den voksne ser det og sætter sig på hug og tager Mia i favnen og trøster hende, mens hun siger til Josef: "Av, det gjorde ondt på Mia. Hun kan ikke lide at du slår hende. Det gør ondt! Mia siger stop." Josef ser lidt bedrøvet ud og pædagogen spørger: "Ville du gerne lege med Mia og lave sandkager med hende?". Josef nikker. Pædagogen tager begge børn i hånden og går over til det lille bord i sandkassen, for at lave sandkager.

¹³ <https://hjernenhjertet-dk.ramboll.com/dagtilbud/topi>

Vi prioriterer tid til at spørge ind til børnenes oplevelser, og at understøtte børnenes mulighed for, at dele deres oplevelser i institutionen derhjemme, ved at lægge dagbøger og billeder ud på Aula. På denne måde kan forældrene spørge ind til oplevelsen hvis børnene mangler ord, og hjælpe børnene med at genopdage deres oplevelser.

Eksempel: Oda, på 1,5 år, bliver hentet af sin mor. Hele vejen hjem gentager Oda ordet "bu", men mor forstår ikke hvad Oda fortæller og Oda bliver frustreret. Da de kommer hjem, læser mor i dagbogen at Oda har været med på tur, hvor de har set en bus. Da mor spørger Oda, om hun har set en bus i dag, smiler Oda stort og siger "bu".

Børnene

Når vi tager afsæt i en legende tilgang til kommunikation og sprog, vækkes barnets nysgerrighed og lyst til selv at eksperimentere. Sproget og det at kommunikerer, har derfor stor betydning for barnets selvbillede og nysgerrighed for omverdenen. Når barnet mærker, at det mødes af nærværende voksne, der inviterer til samtale og samspil oplever barnet sig som betydningsfuld og tør at give udtryk for tanker og følelser både verbalt og non verbalt.

Eksempel: Nicole har 6 børn med til drama i salen i kælderen. Her får børnene lov til at vælge en dukke hver. Bagefter skal de fortælle deres makker om dukken, hvad den hedder, hvad dens yndlings mad er, kan den lide at danse osv. Bagefter kan dukkerne hilse på hinanden.

Eksempel: Vores sprogpædagog Henriette har en gruppe på 5 børn med op på sin stue på 2. sal. Her lægges der store billeder på gulvet af fx et hus, en snegl, en is osv. Sofus tager et rimeord (fx mus), der ligger på bordet og skal nu beslutte sig for hvordan han kommer hen til ordet (hus). Han kan krybe som en slange, hoppe som en frø eller noget helt tredje. Bagefter er det den næstes tur.

I Benediktegården oplever vi børn der ivrigt fortæller om oplevelser både i og uden for institutionen til personalet, kammerater og til forældrene. Børn der kan eller øver sig, i at sætte ord på deres følelser både verbalt og nonverbalt, og der beder om hjælp i en konfliktsituation, hvis de selv mangler ord til at løse den.

Eksempel: Nogle gange er der meget man gerne vil fortælle. Her kan det hjælpe med en "taletrold" eller en taleboble. Den der holder taletrolden eller taleboblen må tale, men de andre øver sig i at lytte. Når man er færdig, sender man taletrolden/taleboblen videre.

Krop, sanser og bevægelse

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

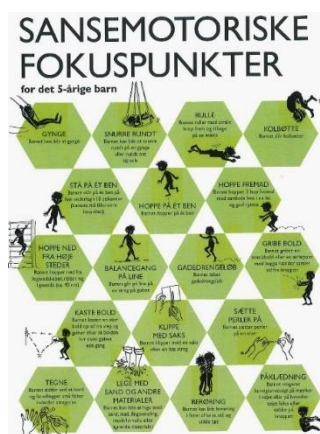

Institution

I Benediktegården tager vi udgangspunkt i Københavns kommunens sansemotoriske fokus punkter¹⁴.

Vi har fokus på at alle børn oplever glæden ved at kende deres krop og dens funktioner, og at børn lærer gennem kroppen.

Bevægelse og leg skal derfor være lystbaserede aktiviteter, der bærer meningen i sig selv. Leg skal være en god oplevelse som alle børn kan deltage i, derfor arbejder vi også med at have pædagogiske bagdøre i aktivitets- og legesituationer.

Eksempel: I salen i kælderen er der blevet bygget en motorik forhindringsbane. Børnene er ivrigt i gang med, på skift, at prøve den. Ole har ikke lige lyst at prøve og pædagogen spørger: "Har du brug for lige at se hvad de gør? – Se, her kravler de ind i røret". De står sammen og kigger, Ole vil stadig ikke prøve, men kigger nysgerrigt og interesseret på de andre børn, der gennemfører forhindringsbanen.

I ugens planlagte aktiviteter er der fokus på sanselige, fysiske og taktile oplevelser, der stimulerer barnets bevægelses glæde. Vi tilbyder både indendørs og udendørs aktiviteter, hvor der er mulighed for at udforske og eksperimentere med forskellige måder at bruge kroppen på.

- Måltiderne bruges som læringszoner, hvor børnene udforsker deres smagssanser, deres kendskab til forskellige konsistenser og dufte, samt at de oplever, at få dækket deres behov for mad og drikke. De er selv aktive i måltidet og oplever at mestre selv at hælde op ved at bruge deres fysik og koordinationsevne.
- I værkstedet arbejder vi med vores sanser, hvor vi mærker og udforsker forskellige materialers muligheder.

¹⁴ https://bedstssammen.kk.dk/sites/bedstssammen.kk.dk/files/sansemotoriske_fokuspunkter_for_det_2-arege_barn_a3_nd_01.pdf

- Vi har forskellige faste bevægelseshold tilpasset den aktuelle børnegruppe, holdene består af en blanding af rytmik, fortælling, sang, leg med instrumenter og meget mere, med både lav og høj intensitet. Holdene løber ofte over mange måneder, så børnene bliver fortrolige med de forskellige indtryk og bevægelser. Det giver plads til, at nogen børn i en periode tager en mere observerende rolle, indtil de er trygge ved at deltage.

Eksempel: Renate tager en mindre gruppe børn (ca. 6 børnehavebørn) til yoga i salen i kælderen. Efterhånden kender børnene rutinen og udtrykkende i yoga. Yoga er om formiddagen, før frokost. En dag efter yoga, sidder vi og spiser sammen og pludselig udbryder Benjamin "Namaste!" Alle kender udtrykket og synes det er sjovt.

- På legepladsen bruges de forskellige læringsmiljøer til grov og finmotoriske udfordringer. Sandkasserne bruges som afgrænsede zoner, hvor der eksperimenteres med at mærke, føle, kaste og bygge med sand. Der går balancegang rundt på kanter. Cykler/motorcykler bruges til at styrke muskel-led-sansen og eksperimenterer med fart og reaktionsevnen. Gyngerne og rutsjebanen bruges til at stimulerer vestibulær sansen og de forskellige bakker, stier, sten osv. understøtter grovmotorikken. Det gælder også når vi tager på ture ud i forskellige naturområder hvor kroppen skal justeres efter forskellige underlag.

- I dagligdagens rutiner opfodres børnene til selvhjulpenhed, såsom at tage sko/tøj af og på, gå med hinanden i hånden eller ved siden af klapvognen på tur, hente bleer og kravle op og ned af skamler. Det gør vi, for at stimulere kroppen og gøre bevægelse til en naturlig del af hverdagen. Vi er opmærksomme på, at der er en voksen, der understøtter barnet der hvor der er behov for det, så børnenes erfaringer med egne kropskundskaber, styrker deres selvværd, hver gang de oplever at lykkes.

Eksempel: Ida bøvlrer med at få bukser på. Pædagogen hjælper til og viser Ida hvor hun skal tage fat og hive. Da bukserne kommer på, klapper pædagogen og giver Ida en high-five.

For at opnå et overblik over alle børns motoriske udvikling, benytter vi også *TOPI* og handleplaner til, at registrerer barnet motoriske udvikling fra det starter i institutionen. *TOPI* og handleplaner følger barnet resten af dets tid i institutionen og giver derfor et langsigtet overblik over barnets udvikling.

Personale

Personalet agerer som rollemødder ved aktivt at deltage i leg og aktiviteter, børnene kan derigennem spejle sig i personalets glæde ved at eksperimentere med kroppen. Samtidig med at personalet agerer som kropslige rollemødder sætter de ord på deres bevægelser, oplevelser og følelser, så børnene oplever en sammenkædning mellem ord og krop.

Eksempel: Vi leger fangeleg på boldbanen. En pædagog er Trolden, der skal fange der andre. Hun laver et grimt ansigt og ser farlig ud. En anden pædagog er på børnenes hold, der skal løbe væk fra Trolden. Pædagogen, ser bange ud og løber væk. Børnene spejler sig i pædagogens udtryk og løber skrigende væk fra Trolden.

Vi bruger kropslig, såvel som verbal kontakt, til at justerer børnenes følelser, de voksne holder om børnene i det omfang børnene vil det og bruger en rolig stemmeføring når børnene er ked af det.

Børnene

At kunne bruge kroppen, bruge sine sanser og bevæge sig, er med til at styrke børnenes fysiske, psykiske, kognitive og sociale udvikling. Gennem leg med krop, sanser og bevægelse, lærer og udvikler barnet bl.a. at mærke sig selv, udtrykke sig og forstå sig selv, tænke sig om og samarbejde med andre. Ved at bruge kroppen lærer barnet at justerer sit sansesystem og kunne agere med både høj og lav arousal.

Institution

I Benediktegården arbejder vi med natur, udeliv og science som en aktiv del af vores hverdag. Dvs. både implementeret i de daglige rutiner, i den fri leg og i pædagogisk tilrettelagte projek-

ter. Naturen er for os både vores dejlige natur legepladser, byens forskellige parker, stranden og vores hus i Hareskoven som vi deler med Anne-Marigården og Margrethegården.

Vi betragter naturen som et ekstra eller en udvidet del af vores læringsrum, og benytter den til, at gå på opdagelse og være nysgerrige, dermed blive klogere på os selv og den verden vi lever i. Det gør vi ved, at eksperimentere med naturens elementer/materialer i takt med årstiderens forandringer.

Eksempel: Vi maler med vand på murene i solen og oplever vores værker forsvinder, når vandet fordamper, vi pynter sandkager med blomster, laver mønstre med nedfalds blade, hopper i vandpytter, laver isskulpturer, snemænd osv.

Ved at benytte de materialer naturen frembringer gennem året, skærpes børnenes opmærksomhed på årstidernes skifte og forskellige vejrfænomener.

Vi oplever, at børnenes fantasi stimuleres og kommer til udtryk på en anden måde udenfor end indenfor og at der herigennem kan opstå nye relationer. I naturen

skaber vi rammen om et fælles tredje, ved at gruppen sammen kan undersøge årsag og sammenhænge. Det mere plads og højere til loftet giver mulighed for, at flere kan deltage i lege og aktiviteter og have roller ud fra egne forudsætninger.

Eksempel: Hver 3. uge er stuerne i børnehaven skiftevis 1 dag i vores Overdrevshus i Hareskoven. Her er der rig mulighed for at lege og løbe og nyde naturen.

Vi benytter vores struktur/ugeplaner til at organiserer så vi dagligt er på legepladsen og en eller flere grupper er på tur enten i nærmiljøet eller på længere ture. Vi tager på tur i klapvogn, til fods og med elcykler, dvs. alle børn har mulighed for at komme med.

Vores legepladser er indrettet som natur legepladser med legeredskaber i naturmateriale, store træer, buske og blomster. Denne fauna af diversitet lokker forskellige insekter og fugle til, hvilket skaber rammen for en masse dialoger og undersøgelser. Vi er opmærksomme på at lære børnene hvordan de passer på hinanden og på de små dyr ved forsigtigt at bære dem rundt i en hånd eller i en spand. Undersøgelsen af dyr og planter opstår impulsivt når der løftes en gren eller som en del af et planlagt pædagogiske forløb.

Eksempel: Josef og Magne har fundet 4 vinbjergsnegle i en spand. Pædagogen spørger om de skal skrive numre på dem. Det synes drengene er sjovt og pædagogen finder en sprittusch og skriver numre på sneglehusene. Bagefter sætter de dem fri på legepladsen. Ugen efter er drengene og pædagogen igen på legepladsen. Her finder de samme snegle med numre på ryggen. Det synes drengene er meget spændende og sjovt.

Nogen forløb har vi understøttet ved fysisk at lave forløbs kufferter til, at tage med ud eller ved vi har haft dyr i institutionen. Fx. har vi haft vinbjergsnegle i terrarier, vandrende pinde, sommerfugle larver, fisk og høns. I mødet med de fysisk dyr får børnene tæt kendskab til livets cyklus når sneglene lægger æg og der kommer små mini snegle ud og når sommerfugle larverne bliver til sommerfugle som lukkes ud i naturen.

Vores opmærksomhed på "Fra jord til bord" konceptet er yderligere blevet skærpet efter vi har deltaget i et projekt med Meyers Madhus. (Se måltidspolitikken) Vi introducerer så vidt muligt børnene for nogle af de ingredienser, der er i maden så de både ser den rå og tilberedte udgave. Fx. har vi en porre vi kan mærke, dufte og smage på når vi får kartoffel/porre suppe. Vi understøtter måltidsoplevelsen ved at sætte ord på smage, konsistenser og farver så børnene får lyst til, hvis ikke at smage så mærke eller dufte til kendt og ukendt mad. Vores køkken har opnået det Økologiske Spisemærke i Guld (over 90 % øko)

En gang om ugen har vi bål-dag hvor alt maden i børnehaven laves på bålet og der spises ude. Børnene er med til at finde brænde og hakke og rive ingredienserne.

Vi deltager hvert år til skralde indsamling og har af flere omgange haft besøg af skralde heltene. Vi har løbende dialoger med børnene om, hvad der er biologisk nedbrydeligt og hvad der ikke skal smides i naturen, samt børnene er med til i institutionen at sortere vores affald i grønt og restaffald. Ved at introducerer børnene til bæredygtighed får de en oplevelse af hvordan de er forbundet med naturen og udvikler et miljømæssigt medansvar. Da genbrug også er en del af vores kreative profil hvor vi er en del af Reggio Emilia netværket og har fokus på Remida, indsamler vi god skrald både i institutionen og med hjælp fra forældrene. Skrald der gennem kreative processer får nyt liv og udtryk og omdannes til guld¹⁵.

Personalet

Som personale agerer vi som rollemodeller, det gør vi ved at vi deltager aktivt i lege, undersøgelser og eksperimenter. Både dem der forgår på den våde jord og i værkstedet. Vi er bevidst omkring den position vi indtager - om vi går foran, ved siden af eller bag ved barnet og gruppen, og hvilken effekt denne positionering har. Når barnet undrer sig, stiller vi os bagved eller ved siden af og følger barnets spor, ved at stille nysgerrige og undrende spørgsmål. Dvs. at selv om vi som voksne kender svaret og også hvis vi ikke gør, tør vi slippe kontrollen og låne barnets intuitive blik, frem for altid at leverer svaret, eller vælge den første, mest plausible løsning. Vi viser, at vi tager barnets/gruppens undringer og hypoteser alvorligt, ved at understøtte rammen for undersøgelsen og eksperimentet. Det kan være, at arrangerer en tur til stranden, skoven eller biblioteket, at finde relevante apps til ipaden, YouTube videoer eller anskaffe andre rekvisitter der skal eksperimenteres med.

Eksempel: Til frokost får vi fisken sej. Vi taler om at det er et sjovt navn til en fisk. Hvordan mon den ser ud? Vi finder et billede af en sej frem på ipaden.

Eksempel: Ida og pædagogen sidder og læser en dyre bog sammen. Pludselig støder de på et dyr, der ser sjovt ud. Ida spørger hvad det er for et dyr og pædagogen må svare at det ved hun ikke. Pædagogen sørger om de skal undersøge det sammen. Ida nikker. De googler på ipaden og finder frem til et billede af dyret fra bogen.

For at vække børnenes interesse for refleksion og mod på at stille undrende spørgsmål, går vi foran ved selv at stille nysgerrige spørgsmål og søge hjælp fra børnene, til at løse gåden. Hermed understøtter vi fællesskabets betydning og skaber et fælles tredje.

Eksempel: En gruppe børn drager til søen for at fange haletudser. Det lykkes og de tager dem med hjem til et lille akvarie på stuen. Her kan vi følge haletudsernes udvikling til at blive små frøer.

¹⁵ <https://reggioemilia.dk/>

Børnene

I naturen oplever barnet, både at møde nye kropslige og mentale indtryk og erfaringer. Det kan være, at træstammen vi hver dag går på line på, pludselig er glat fordi det har regnet. Denne forandring kræver andre motoriske færdigheder, nye sproglige begreber og skaber nye kreative muligheder. Ved at barnet møder personale, der følger dets spor og herigennem understøtter dets nysgerrighed og undersøgelser. Dermed understøttes dets tro på sig selv, mod til at udforske og nysgerrighed efter at forstå sig selv og verden omkring sig. Naturen er på den måde med til at styrke barnets forståelse af årsag og sammenhænge.

Eksempel: Vi er på legepladsen og det har sneet. Vi leger hele formiddagen med sneen. Da vi skal ind, vil Emil gerne have sneen med indenfor. Pædagogen spørger hvad der sker med sneen hvis de tager den med ind. Det ved Emil ikke. Flere andre børn kommer med forskellige bud og pædagogen spørger om de skal lave et forsøg. Den er børnene med på. De fylder en spand med sne og tager den med indenfor, mens de spiser frokost. Da de er færdige med frokosten, er spanden fyldt med vand. Sneen er smeltet og er blevet til vand.

Naturen er enormt omskiftelig, fx. i form af farver, temperatur, materialer osv. Når vi besøger forskellige naturområder og er ude i alt slags vejr hele året rundt, opnår barnet erfaringer med alle disse forhold. Barnet oplever hvordan det føles når vi løber og sveder om sommeren, bliver våde i regnen eller fryser sidst på året. Ved at mærke naturens elementer på egen krop danner børnene erfaringer med, at regulerer sig selv og deres krop i forhold til terræn og årstiden og dermed en konstant udvidelse af dets eksisterende viden om sig selv og dets omverden.

Alle børn besidder forskellige styrker og vi oplever, at naturen er med til, at børnene får mulighed for, at få flere eller andre styrker i spil end dem inde rummet tillader, og at deres styrker folder sig endnu mere ud. Det ser vi ved, at børnene i uderummet danner nye fællesskaber uden for deres normale venskabsgrupper, og at større grupper af børn er optaget af fælles aktiviteter.

Eksempel: På klatrestativet leger flere af de største drenge fra alle tre stuer. De udfordrer hinanden til at kravle højere op. De hepper og jubler når det lykkes.

Institution

I Benediktegården har vi valgt kunst og kreativitet som en hovedoverskrift for vores pædagogiske praksis. Det har vi gjort for at give børnene flere muligheder for at udtrykke sig og for at understøtte børnenes evne til at eksperimentere og acceptere forskellighed.

I mødet med kunsten åbnes for en større kreativ verden, hvor elementer fra hverdagen er kombineret på anderledes måder, end børnene kender, og som derfor kan inspirere til fantasilege. I fantasilegen handler

det om at overskride sin egen verden og prøve at være noget andet. De erfaringer barnet gør sig i fantasilegen er med til at danne grundlag for barnets personlige dannelse. Dvs. heri ligger også dannelsen af barnets respekt og tolerance overfor andre mennesker. Accept

af at vi er gode til forskellige ting, at vi har forskellige kulturelle baggrunde, at vi ser forskelligt ud og at vi har forskellige personlige grænser.

Eksempel: I dukkekrogen leges der far, mor og lillesøster. Anton vil hellere være hund end far, fordi han vil ud at lege og løbe. I legen er de ude og gåtur og hunden (Anton) løber væk. Moren i legen (Tine) oplever at det er hårdt at passe en baby og jage en løssluppen hund.

For at understøtte børnenes alsidighed, er vi opmærksomme på at tilbyde så mange forskellige kunstneriske og kulturelle udtryk som muligt. Og har god erfaring med, at inviterer kunstnere og andre faggrupper ind i vores institution eller besøge dem i deres omgivelser. Disse professionelle øger også personalets faglighed og dermed mulighed for at kunne understøtte børnenes fantasi og kreativitet endnu mere.

Eksempel: 2 pædagoger har været på kursus i et rytmikforløb. Bagefter skulle de ud at afprøve forløbet i institutionen. Her kom en konsulent med fra kursusstedet, der observerede aktiviteten og bagefter gav de 2 pædagoger feedback. Dette forløb gentog sig over en måned, hvor aktiviteten blev gennemført hver uge. I dag laver pædagogerne selv forløbet med forskellige børn og variationer af det lærte.

Vi har i flere år haft et tæt samarbejde med SMK (Statens Museum for Kunst), der startede med et EU-projekt vi deltog i, i 2014. Michael der er værkstedsansvarlig, sidder i vores institutionsbestyrelse, og hjælper os løbende med inspiration til relevante værker på museet eller aktiviteter hjemme i institutionen. Vi bruger også vores pædagogiske udviklings koordinator, der kan tage med på museet og eller hjælpe med aktiviteter eller inspiration før og efter besøget på museet.

Poul Gernes, uden titel

Hver fjortende dag besøger vi SMK med en gruppe fra hver afdeling. Når vi arbejder med et værk på museet, betyder det ikke noget af hvem eller hvordan det er lavet. Fokus er i stedet på et emne, et udtryk eller hvad børnene bliver optaget af i situationen. Da børn lærer gennem kroppen, er vi opmærksomme på at få kropsliggjort værkerne så

meget som muligt. Vi medbringer ofte forskellige rekvisitter der enten bruges til at understrege et emne eller giver børnene mulighed for at udtrykke sig selv.

Børnenes værk set fra broen

Gruppen der den ene uge er på SMK, arbejder den anden uge videre med emnet hjemme i institutionen, derved udvides processen og der opstår mulighed for at inkorporer endnu flere af børnenes kreative vinkler.

Vi er som voksne både opmærksomme på at sikre alle børn deltagelesmuligheder i fællesskabet og på, at beskytte de fordybede processer, der opstår i løbet af dagen. For at det er muligt, kommer alle børn ikke til at opleve de samme ting, men alle børn kommer til at

opleve sig som værende en del af forskellige fællesskaber i løbet af dagen. Vi lægger vægt på, at det er processen der er det vigtigste, da det er i processen børnene udforsker og bliver klogere på dem selv og verden omkring dem. Det er derfor ikke altid denne proces leder til et produkt, det kan være børnene i stedet, observere de andre børn, bliver optaget af at blande farverne, afprøve den samme bevægelse gentagende gang eller mærke på materialerne.

Eksempel: En gruppe på 6 børn skal på værkstedet med en pædagog. De skal male billeder med blå og gul farve. Da de går i gang, får Anton blandet farverne og opdager at farverne bliver til grøn. Det optager alle børnene meget og i stedet for at male billeder, får de snakket om farver og hvordan de kan blive til andre farver når de blandes.

Fællesskab og chancelighed spiller også en rolle i vores tilgang til traditioner. Vi har udviklet en fast struktur omkring fødselsdage, der sikrer alle børn fejres på den samme festlige måde i institutionen (se fødselsdags politik). Vi har flere faste traditioner, der gentager sig år for år som fx. halloween, institutionens fødselsdag, læseuger, juleaktiviteter og sommerfest. Fællesskab og chancelighed er også fokus for vores mad og måltidskultur, hvor måltidet danner rammen om det fælles tredje (se måltidspolitik). Måltidet handler om det at være en del af et fællesskab hvor vi sammen deler en oplevelse, og ikke hvor meget mad der bliver spist.

Vi lægger vægt på begrebet madmod, det gør vi via en positiv italesættelse af maden, en nysgerrighed på smage og konsistenser, samtale om maden og at maden

ser lækker og indbydende ud. Børnene opfodres til at smage på maden, røre ved den eller bare prøve at have den liggende på tallerkenen. Vi har samtidig øje for at børnenes forskellige grænser accepteres. Vi spiser i små faste grupper, hvor den voksne agerer som måltidsvært og hjælper alle til at indgå i den fælles dialog.

Eksempel: Når vi stiller maden klar på bordet, fortæller de voksne hvad vi skal have at spise, vi taler om de forskellige ingredienser eller elementer i maden. Vi snakker om farver og former under måltidet.

Personale

Vi agerer som rollemodeller og deltager aktivt i de kreative processer sammen med børnene. Hvis et barn er lidt genert ved at deltage, er vi opsøgende i forhold til, om vi skal gøre det sammen med barnet eller barnet har brug for at have en voksen i hånden mens det observerer resten af gruppen.

Vi opfordrer børnene til at undersøge, og afprøve forskellige udtryk i den kreative proces, ved at stille nysgerrige spørgsmål. I stedet for at rose børnene for deres produkter/ageren, så spørger vi ind til hvad de har valgt af materialer, hvad er historien bag det de har bygget eller beder dem om at vise hvordan de bevægede sig som slangen i historien. Vi er bevidste om, at børnenes tanker og ideer bliver det centrale frem for udførelsen eller produktet. Hvis barnet ikke selv kan sætte ord på hvad det gør/har lavet, hjælper vi barnet ved at fortælle hvad vi tror, barnet har taget af valg og hjælper derigennem barnet med at fortælle sin historie. Vi er opmærksomme på at henlede børnenes opmærksomhed på hinanden og derigennem skabe et fælles tredje ud fra deres forskellige ideer.

Eksempel: En børnegruppe på 8 og en pædagog er på værkstedet. Vi vil lave et billede af os selv. Vi taler om hvordan vi kunne gøre det. Sofus ligger sig på gulvet i en "Laudrup" position og siger. "Så kan i tegne mig". Vi finder afdækningspapir frem og tegner Sofus. På værkstedet har vi en masse genbrugsmaterialer og gruppen går på jagt efter ting, der kan bruges til tegningen af Sofus. "Det her kan være hans tarme" siger Sarah, der har fundet et stykke tyk snor. Vi taler om hvor det skal være og limer det på tegningen. Sådan får billedet en næse af en prop fra en mælkekarton, øjne af knapper osv.

Børnene

Når vi skaber læringsmiljøer med fokus på kunst og kultur oplever børnene kendte og nye sider af sig selv afspejlet i de sansemæssige og kropslige indtryk den på givende situation har frembragt.

Fx. kan det at være ked af det, som barnet kender fra en indre kropslig følelse, der er svær at sætte ord på, også udtrykkes i en bevægelse, en sang eller et maleri. Det åbner op for flere muligheder til at handle og udtrykke sig, giver et mere nuanceret selvbillede, samt forståelse af omverdens forskellighed, der også kan afføde en opmærksomhed på, at man godt kan være en del af et fællesskab uden at være ens.

Eksempel: En gruppe børn er til drama i salen i kælderen. Børnene sidder i rundkreds. De skal fortælle en historie sammen og starter med "Der var engang...". Fantasiterninger bliver kastet ned på gulvet og på hver terning er der et billede (dyr, bygning, redskab, glad, ked af det osv.). Det går på skift og børnene indarbejder elementet fra terningen i historien. Der bruges ord, bevægelser og lyde når børnene fortæller.

Dette understøttes yderligere af personalet opmærksomhed på at spørge ind til processen frem for at rose produktet. Derved oplever barnet sig som taget alvorligt, som betydningsfuld, det bekræftes i at være innovativ og skabende, og får lyst til at eksperimentere og udtrykke sig endnu mere. Vi oplever børnene kopiere personalet nysgerrighed og går på opdagelse i kammeraternes udtryk og hvordan deres udtryk kan forenes med deres eget.

Evalueringskultur

Rammer og indhold, s. 50-51

I Benediktegården ønsker vi at etablere en stærk og meningsfuld evalueringskultur. Vi vægter evalueringen højt, da vi tror på, at det skaber et engageret personale, der har et vedvarende fokus, på at styrke deres faglighed i hverdagspædagogikken og opbygge lege- og læringsmiljøer af høj kvalitet. Ligeledes stræber vi efter en evalueringskultur, der er struktureret, så der evalueres ens og med udgangspunkt i data, baseret på børneperspektivet.

For at sikre, at vi hele tiden "arbejder ud fra det vi tror vi gør" drøfter vi vores inkluderende praksis og effekter løbende på stuemøder, afdelingsmøder og personalemøder, hvor fokus er at sikre refleksion og vidensdeling mellem kollegaer. Vi arbejder kontinuerligt med at finde de mest optimale evalueringsmetoder til at evaluere vores indsatser og børnenes udbytte af aktiviteterne.

På vores stuemøder:

- Drøfter vi børnenes legerelationer, for at sikre at alle børn indgår i fællesskaber og venskaber
- Reflektere, sparre og diskuterer de pædagogiske dilemmaer der opstår i hverdagen, og får derigennem øje på alternative måder at handle på, både ift. det enkelte barn og gruppen
- Benytter vi styrkekort, der tager udgangspunkt i barnets ressourcer og de tre zoner. Dette betyder, at vi skaber sammenhæng mellem pædagogisk praksis og indsatser. Indsatser der tager udgangspunkt i børneperspektivet.

Vi arbejder med SMTTE-modellen, når vi udarbejder handleplaner på børnene. Fx. hvis der skal skabes en fælles opmærksomhed på stuens forståelse eller ændring af pædagogisk praksis, i forhold til stuens udfordring eller dilemmaer omkring barnet. Vi bruger overskrifterne Grundstemning, Sundhed, Sprog, Motorik, Konflikt, Sociale relationer, Kontakt og Forældre samarbejde, som vi også bruger når vi udfylder TOPI. På den måde sikre vi at alle forholder sig til de samme overskrifter og det er derved nemmere at sammenligne og læse alle SMTTE-modeller i huset, da de er ens.

Vi bruger også SMTTE-modeller når vi planlægger et forløb, en aktivitet eller har et fælles emne i hele huset/afdelingen.

To gange om året, i marts og september, har vi afsat et personalemøde, hvor personalet vurdere og deler deres observationer af børnenes trivsel og udvikling i TOPI. Vi har besluttet, at der bliver udarbejdet handleplaner på alle børn. Dette betyder, at vi ønsker at sikre, at alle børn forbliver i trivsel eller kommer i bedre trivsel. Handleplanerne der bliver udarbejdet på det enkelte barn, danner grundlag for efterfølgende forældresamtale omkring barnets trivsel og udvikling.

Vi sprogvurderer alle børn, når de bliver 3,4 og 5 år når vi har indhentet forældresamtykke. Vi har sprogansvarlige på hver stue (minimum 1 i et team) i både vuggestuen og børnehaven.

- I vores klynge har vi 3 sprogvejledere - Dette betyder, at personalet altid kan få sparring vedr. sprogarbejdet og pædagogisk praksis.

- Vi har i vores årshjul planlagt sprog møder, både i eget hus og på klyngeniveau. Til disse møder deltager de sprogansvarlige og sprogvejlederne.

- Vi ønsker at have endnu større fokus på, at optimerer børnenes sproglige udvikling fra vuggestue og i børnehaven, så vi på sigt har færre børn der scorer lavt.

Vi har også ansat en pædagogisk udviklingskoordinator i klyngen:

Hun gennemfører fx. forløb med observationer og feedback, hun understøtter personalet i hverdagspædagogikken, hun deltager på stuemøder og afdelingsmøder, samt holder oplæg for nyansatte i mindsettet og metoden Social Tænkning og Fri for mobberi, samt Inspiration og sparring til projekter på SMK.

Derudover holder hun sparring med hver enkelt personale ift. pædagogiske dilemmaer. Dette betyder, at personalet hele tiden bliver understøttet, reflekterer og skaber udvikling i deres pædagogiske praksis. Desuden arbejder hun praksisnært i de tre gårde, ud fra den enkelte gårds udviklings potentiale.

I klyngen er der udpeget en pædagogisk koordinator i vuggestue- og børnehaveafdelingen:

De pædagogiske koordinators og den pædagogiske leder holder månedlige møder i eget hus for at sikre implementeringen, og udvikling af pædagogiske indsatser. På klyngeniveau holder ledelsen, den pædagogiske udviklingskoordinator og de pædagogiske koordinators møder i vores pædagogiske udvalg en gang om måneden. Dette betyder, at vi på klyngeniveau arbejder med den organisatoriske læring ex. via vidensdeling, intern undervisning både i egen gård og i klyngen. I udvalget arbejder vi på at sikre og skabe sammenhæng mellem nye tiltag, fokuspunkter, udviklingen af de pædagogiske læringsmiljøer, faglig udvikling og børnenes trivsel, dannelse og udvikling. Vi stræber efter, at der sker en videreudvikling og kvalificering af egen og fælles praksis.

Vi arbejder kontinuerligt med de anbefalinger, som er beskrevet i tilsynsrapporten. Denne skal hele tiden være i bevægelse og evalueres på stuemøder og afdelingsmøder, som har betydning for fokus på justering af pædagogisk praksis. Dette kan afstedkomme, at vi inviterer vores pædagogiske konsulent ind i et samarbejde ift. vejledning og sparring.

Vores samarbejde med ressourceteamet, som består af støttepædagoger, psykologer, talepædagoger, sundhedsplejersker og konsulenter bygger på vejledning og sparring til en konkret opgave. Fx. vedr. et barn, en gruppe eller justering af pædagogisk praksis.

Til dette bruger vi sammen VÆKST modellen, som gør os klogere på et pædagogisk dilemma.

I samarbejde med vores tilknyttede socialrådgiver bruger vi SIGNS OF SAFETY-modellen. Denne model skaber refleksion over et konkret dilemma, over bekymringer for et barns eller families trivsel og problemstilling. Dette betyder, at vi sammen skaber konkrete handlinger videre i pædagogisk praksis.

Det er vores mål 2020/21:

- At arbejde videre med den styrkede læreplan med henblik på at sikre ejerskab i hele personalegruppen og forankring i hverdagspædagogikken.
- At tilrettelægge en rød tråd igennem vores fokuspunkter ift. Lege- og læringsmiljøer.
- Undersøge sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- Se på om der er der specifikke temaer eller situationer vi skal kigge nærmere på? (fx pædagogiske rutiner, planlagte aktiviteter eller leg)
- At undersøge sammenhængen mellem pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- Se på om der er specifikke temaer eller situationer vi skal kigge nærmere på? (fx pædagogiske rutiner, planlagte aktiviteter eller leg)